

Kvalitetsrapport 19/20

- En lägesbedömning av samtliga skol- och verksamhetsformer inom barn- och ungdomsnämndens ansvar

2021-02-09

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning	s. 3
2. Inledning	s. 5
3. Resultat	s. 6
3.1 Grundskola	s. 6
3.1.1 Elevenkät	s. 6
3.1.2 Kunskapsresultat	s. 7
3.1.2.1 Nationella prov	s. 7
3.1.2.2 Kunskapskrav	s. 8
3.1.2.3 Meritvärde	s. 11
3.1.2.4 Gymnasiebehörighet	s. 15
3.1.2.5 Andel betyg A, C, E och F	s. 18
3.1.2.6 Andel godkända betyg i engelska, matematik, svenska och svenska som andra språk	s. 19
3.1.3 Systematiskt kvalitetsarbete	s. 23
3.2 Fritidshem	s. 24
3.2.1 Elevenkät	s. 24
3.2.2 Systematiskt kvalitetsarbete	s. 25
3.3 Förskola	s. 25
3.3.1 Vårnadshavarenkät	s. 25
3.3.2 Systematiskt kvalitetsarbete	s. 26
4. Trygghet och kränkande behandling	s. 28
5. Skolinspektionsanmälningar	s. 29
6. Regeringsuppdraget Samverkan för bästa skola	s. 30
7. Barn- och ungdomsnämndens arbete för att följa upp och utveckla utbildningen	s. 32
8. Systematiskt kvalitetsarbete	s. 34
9. Likvärdighet	s. 35
10. Kompetens, behörighet och barngruppers storlek	s. 37
10.1 Grundskola	s. 37
10.2 Fritidshem	s. 38
10.3 Förskola	s. 38
11. Barn- och elevhälsa	s. 39
12. Modersmål och studiehandledning	s. 40
13. IST och digitalisering	s. 41
14. Sammanfattande analys och vägen framåt	s. 42
14.1 Systematiskt kvalitetsarbete	s. 42
14.2 Höga förväntningar	s. 42
14.3 Rektors ledarskap	s. 42
14.4 Kollegialt lärande	s. 43
14.5 Barn och elevers lärande	s. 43
14.6 Metodisk och didaktisk kompetens	s. 44
14.7 Övergångar	s. 44
14.8 Barn- och elevhälsa	s. 45
14.9 Likvärdighet	s. 45
14.10 Studie- och yrkesvägledning	s. 46
14.11 Attraktiv arbetsgivare	s. 46

1. Sammanfattning

Hylte kommuns barn- och ungdomsnämnd står tillsammans med barn- och ungdomskontoret inför en rad utmaningar när det gäller att öka trivsel och trygghet i förskole- och skolmiljön samt att höja kvaliteten och därmed resultaten i undervisningen. Vägen dit består av ett målinriktat arbete inom flera olika områden.

Ett strukturerat och organiserat systematiskt kvalitetsarbete på enhets-, kontors- och nämnds nivå ligger till grund för att höja barn och elevers kunskapsresultat och känslan av nöjdhet. På enhetsnivå behöver kvalitetsarbetet nå ända ut till varje pedagog, i varje klassrum eller avdelning och genomsyra varje lektion, varje samling, varje dag. På kontorsnivå är det viktigt att man arbetar tillsammans med respektive enhet för att stödja, leda och kontinuerligt följa upp enheternas arbete med det systematiska kvalitetsarbetet. På nämnds nivå är det av stor vikt att barn- och ungdomsnämnden i större utsträckning tar ansvar för huvudmannens systematiska kvalitetsarbete.

Kvaliteten i rektors ledning och styrning av skolans utveckling och möjligheten att styra sin inre organisation i en platt decentraliserad förvaltning är helt avgörande framgångsfaktorer. För att kunna leda ett bra utvecklingsarbete måste rektorn ha god kännedom om läget på skolan.

Det kollegiala lärandet behöver utvecklas inom Hylte kommun. Kollegialt lärande beskrivs av Skolverket som en nyckelfaktor för framgångsrik skolutveckling. En viktig uppgift blir att organisera verksamheten så att lärares kollegiala lärande främjas och stärks. t.ex. genom ämnesgrupper och nyttja förstelärare i skolutvecklingsfrågor.

Analys och sammanfattning av elevernas resultat visar också att vi måste ha full fokus på våra kärnämnen med språklig utveckling och matematisk utveckling som viktiga byggstenar. Utmaningen ligger i att tänka över och hitta arbetsätt för hur detta ska ske på bästa sätt. Utmaningen ligger också i att hitta bra sätt att följa upp barn och elevers språk- och matematikutveckling, skapa strategier och skapa kompetensutveckling för lärarna.

Ytterligare ett utvecklingsbehov är att öka den metodiska och didaktiska kompetensen d.v.s. lärarnas hantverk. Kvaliteten i undervisningen kan aldrig bli högre än den kvaliteten som lärarna kan ge.

Inom förskolan måste vi jobba vidare med ett strukturerat arbete med fokus på barnens nyfikenhet, lusten att lära, delaktighet och inflytande. Vi vill ha utforskande barn i fokus, gruppskapande moment och enskild utveckling.

Kommande läsår ska vi jobba vidare med att kvalitetssäkra överlämningar/övergångar mellan förskola och förskoleklass samt återkoppling från skola till förskola via avstämningpunkter som t.ex. det obligatoriska kartläggningmaterialet i förskoleklass (Hitta språket och Hitta matematiken), de nationella bedömningsstöden i läs- och skrivutveckling och taluppfattning i årskurs 1 samt nationella prov i årskurs 3. Tillsammans utgör detta en del av den s.k. läsa, skriva, räkna – garantin, vilket ska vara en garanti för tidiga stödinsatser.

Forskning visar entydigt att det finns ett starkt dubbelriktat samband mellan studieresultat och hälsa. Goda resultat leder till bättre hälsa samtidigt som god hälsa ger bättre förutsättningar att nå kunskapsmålen. Barn- och elevhälsan ska stödja barns och elevers utveckling mot utbildningens mål. Barn- och elevhälsans roll ska i första hand vara förebyggande och hälsofrämjande. Vi ska fortsätta att utveckla arbetet på lokal och central nivå med tydliga riktlinjer, följa de lagkrav vi förväntas efterleva och för att stärka likvärdigheten i kommunen. Vi behöver även fortsätta arbeta för att främja trygghet och studiero. Trygghet och studiero är betydelsefullt för hur barnen och eleverna kommer att lyckas nå målen för utbildningen.

Rent ekonomiskt är det svårt att bedriva många mindre förskolor och skolenheter där likvärdigheten inte fullt ut kan säkerställas. Vissa mindre enheter måste ta av det socioekonomiska tillägget och ibland även av det riktade statsbidraget för att täcka kostnaderna i grundorganisationen. I ett system med elevpeng som finansiell bas är det därför av avgörande betydelse hur många elever som finns per skola/per klass om enheten både ska kunna finansiera grundorganisationen och ha resurser till att anställa elevhälsopersonal som ger rektor möjlighet att leva upp till kravet på en för alla elever likvärdig utbildning.

Att göra val inför framtiden är en ständigt pågående process. Elevens studie- och yrkesval har stor betydelse för hur livet kommer att utvecklas. Studie- och yrkesvägledning är en rättighet för eleven och skolan har ett viktigt och omfattande uppdrag att stödja eleverna i att göra väl underbyggda val. I Hylte kommun behöver vi arbeta för att se till att studie- och yrkesvägledningen är ett gemensamt ansvar som löper som en röd tråd genom hela skolgången.

Behöriga pedagoger med rätt kompetens är en av grundförutsättningar för hög kvalitet i undervisningen, vilket i sin tur leder till bättre resultat. För att Hylte kommun ska kunna attrahera behöriga pedagoger inom förskola, grundskola och fritidshem med rätt kompetens måste Hylte kommun som helhet arbeta aktivt för att bli en attraktiv arbetsgivare.

2. Inledning

Skolans systematiska kvalitetsarbete regleras i skollagen (2010:800). Enligt lagen ska huvudmannen, rektorer och medarbetare på skolorna arbeta systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det gemensamma målet ska vara inställt på ökad måluppfyllelse för eleverna. Av lagen framgår vidare att detta kvalitetsarbete ska dokumenteras.

Barn- och ungdomskontoret sammanfattar för varje läsår det systematiska kvalitetsarbetet i en kvalitetsrapport till huvudmannen, som omfattar skol- och verksamhetsformerna förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola och fritidshem.

Syftet med rapporten är att ge en lägesbedömning av kvaliteten i verksamheten som kan utgöra en utgångspunkt för prioriteringar och fortsatt utvecklingsarbete. På så sätt är rapporten som dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet en del i kontorets planerings- och uppföljningsprocess och fungerar i det sammanhanget som utgångspunkt för budget och verksamhetsplan.

3. Resultat

3.1 Grundskolan

3.1.1 Elevenkät

Enkäten för elever i årskurs 2, 5 och 8 består av 37 frågor och frågorna bygger tillsammans upp ett mått på nöjdhet. Frågorna är indelade under rubriker som *Normer och värden*, *Elevens ansvar och inflytande*, *Utveckling och lärande* samt *Skola och omvärld*. Frågorna fokuserar på upplevelser d.v.s. så kallade mjuka värden.

Svarsalternativen är viktade och varje fråga är värd 10 poäng. Medelvärde på varje fråga görs om till en procentsats. Det finns fyra svarsalternativ, två positiva samt två negativa, vilket gör det möjligt att även räkna andelen positiva svar.

Enkäten genomfördes under maj månad 2020 och svarsfrekvensen blev 81 %. Flickorna stod för 48 % av svaren och pojkarna för 52 %.

Varje rektor har fått ta del av sin enhets eller sina enheters resultat och gjort en analys med slutsats och förslag på åtgärder. Varje rektors analys och slutsats ska ingå som en naturlig del i respektive enhets systematiska kvalitetsarbete.

På huvudmannanivå ska på liknande sätt en analys och slutsats av resultatet på kommunnivå utgöra en del av huvudmannens systematiska kvalitetsarbete.

Den totala nöjdheten för de 342 elever i årskurs 2, 5 och 8 som besvarade enkäten är 68 %. Delas svaren upp i områden och årskurser blir resultaten så som visas i tabell 1 nedan. Skillnaden mellan pojkar och flickors upplevelse är endast marginell.

Tabell 1. Andel (%).

	Åk. 2, 5, 8	Åk. 2	Åk. 5	Åk. 8
Nöjdhet	68	83	70	47
Normer och värden	71	84	74	52
Elevens ansvar och inflytande	65	76	69	48
Utveckling och lärande	69	87	72	46
Skola och omvärld	57	73	55	40

Det är tydligt att resultaten sjunker för samtliga områden i takt med att eleverna blir äldre. Varför det är på detta sätt vet vi inte med säkerhet men det verkar inte vara ett fenomen som endast är tydligt i Hylte kommun utan även i resten av skolsverige, enligt Skolverkets undersökning av elevers attityder till skolan 2018. En möjlig förklaring till skillnaderna mellan yngre och äldre elever skulle kunna vara att lärares krav och förväntningar på eleverna, eller elevernas egna krav, ökar i högre årskurser. Ytterligare förklaringar skulle kunna vara att

eleverna i lägre årskurser vanligen har mindre undervisningsgrupper, ett hemklassrum och en lärare som undervisar dem i de flesta ämnen.

På endast två av enkätens 37 frågor har det totalt sett för åk. 2, 5 och 8 skett en sänkning jämfört med föregående år och det gäller frågorna *I min skola besöker vi olika arbetsplatser* och *Mina lärare återkopplar och berättar för mig hur jag ligger till i skolarbetet*.

De frågor som får låga resultat rakt över de tre årskurserna är:

- *I min skola är det lugnt på lektionerna så att jag kan koncentrera mig*
- *I min skola får jag vara med och bestämma hur vi ska arbeta på lektionen.*
- *I min skola får jag vara med och bestämma hur mina kunskaper ska bedömas.*
- *I min skola besöker vi olika arbetsplatser.*

De frågor som får höga resultat rakt över de tre årskurserna är:

- *I min skola finns det inga vuxna som behandlar mig illa*
- *I min skola finns det inga vuxna som jag är rädd för*
- *Mina lärare förklarar vad jag ska lära mig för att jag ska nå de olika målen*
- *I min skola finns det klassråd där jag kan säga vad jag tycker och tänker om saker i skolan*
- *I min skola finns det en vuxen att prata med när jag behöver det.*
- *Mina lärare förklarar varför jag ska lära mig.*

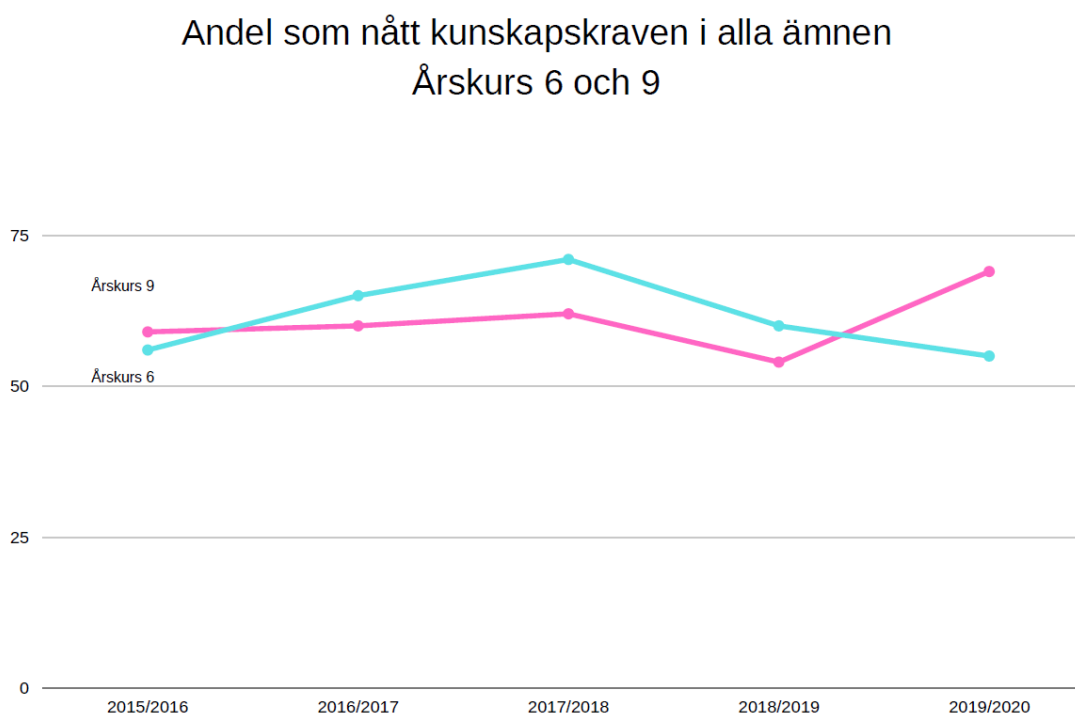
3.1.2 Kunskapsresultat

3.1.2.1 Nationella prov

På grund av pandemin, orsakad av Covid-19, genomfördes inte nationella prov i åk. 3, 6 och 9 under läsåret på ett sätt som gör att vi får jämförbara resultat på kommunnivå.

3.1.2.2 Kunskapskrav

Diagram 1

Årskurs 9.

Flickornas samlade resultat ligger återigen i nivå med tidigare år (c:a 77 %), efter ett svagt resultat förra läsåret. Flickor med svenska som modersmål ligger som tidigare år runt c:a 80 % och flickor med annat modersmål har förbättrat sitt resultat och ligger 2019/20 strax över 70 %.

Pojkarnas samlade resultat har stadigt höjt sig från c:a 45 % 2016/17 till c:a 62 % 2019/20. Pojkar med svenska som modersmål har sänkt sitt resultat sedan förra läsåret och där noterar vi ett resultat som är det lägsta på fyra år. Pojkar med annat modersmål har stadigt förbättrat sitt resultat de senaste fyra åren. Skillnaden mellan pojkar med svenska som modersmål och pojkar med annat modersmål är 2019/20 i stort sett obefintlig.

För samma elevgrupp var andelen som uppnått kunskapskraven i alla ämnen 64,6 % i åk. 6 (2016/2017)

Diagram 2

Andel som nått kunskapskraven i alla ämnen
Årskurs 9
Flickor och modersmål

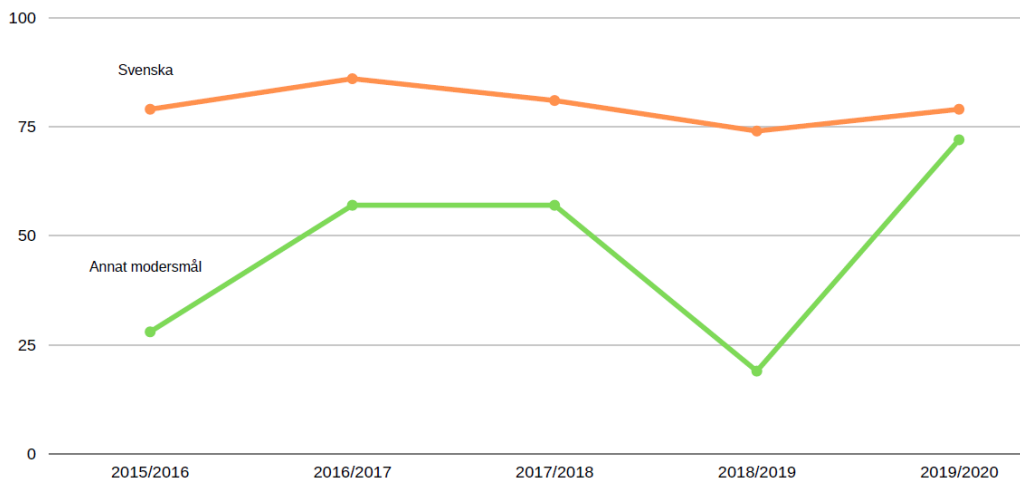
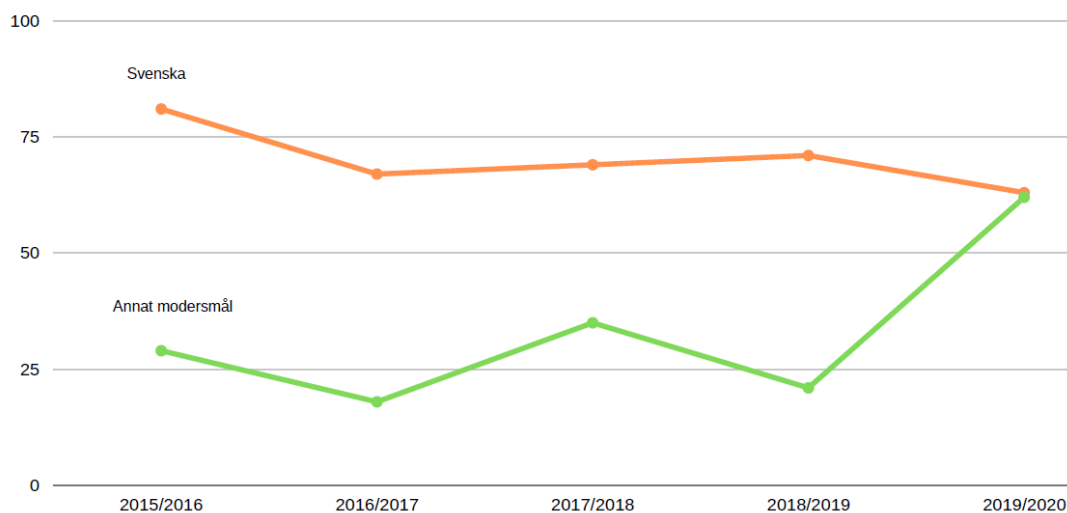

Diagram 3

Andel som nått kunskapskraven i alla ämnen
Årskurs 9
Pojkar och modersmål

Årskurs 6.

2019/2020 är det ingen stor skillnad mellan andel pojkar och andel flickor som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, 53 % pojkar jämfört med 58 % flickor. Flickorna hade en positiv utveckling från 2015/2016 fram till 2017/2018 då kurvan svagt vände nedåt från 76 % för att sedan fortsätta nedåt till 2019/2020. Pojkarna hade även de en positiv utveckling under

samma period men där kurvan dök från 65 % 2017/2018 till 43 % 2018/2019 för att sedan åter stiga till 2019/2020. Flickornas resultat står alltså för den samlade negativa utvecklingen.

Flickor med svenska som modersmål har försämrat sitt resultat sedan 2017/2018 medan flickor med annat modersmål har försämrat sitt resultat sedan 2018/2019. Endast 68 % av flickorna med svenska som modersmål och 49 % av flickorna med annat modersmål når kunskapskraven i alla ämnen 2019/2020.

Både pojkar med svenska som modersmål och pojkar med annat modersmål har vänt en negativ utveckling till en positiv, sedan 2018/2019. Men endast 65 % av pojkarna med svenska som modersmål och 38 % av pojkarna med annat modersmål når kunskapskraven i alla ämnen 2019/2020.

Diagram 4

Andel som nått kunskapskraven i alla ämnen Årskurs 6 Flickor och modersmål

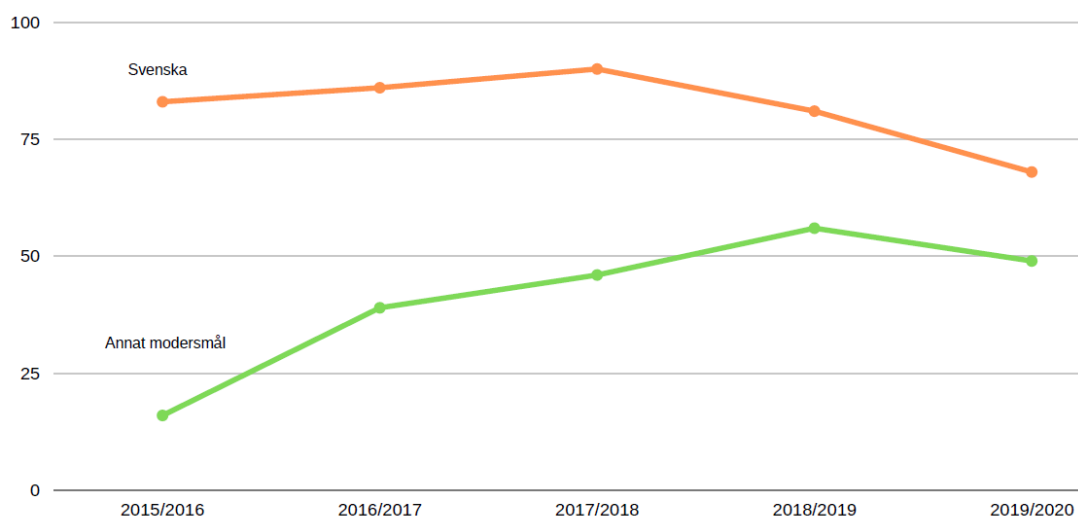
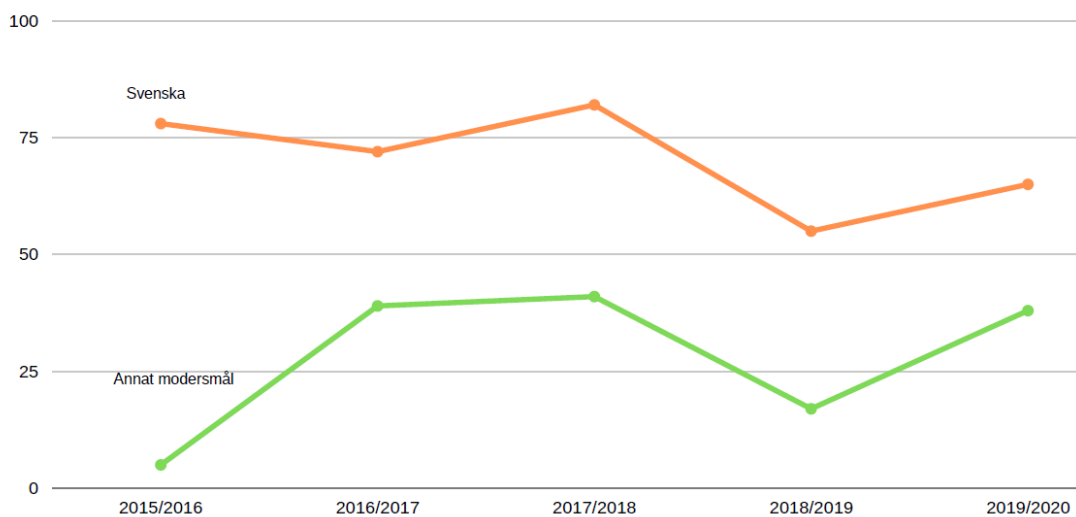

Diagram 5

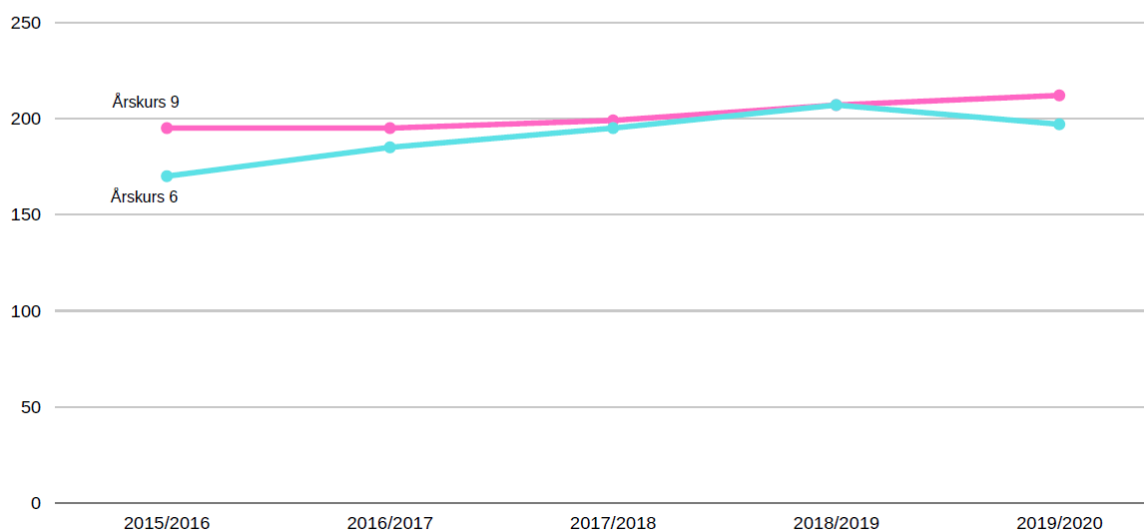
Andel som nått kunskapskraven i alla ämnen Årskurs 6 Pojkar och modersmål

3.1.2.3 Meritvärde

Diagram 6

Genomsnittligt meritvärde Årskurs 6 och 9

Årskurs 9.

Om vi tittar på resultaten utifrån kön ser vi att flickor har väsentligt högre meritvärden än pojkar 2020 jämfört med 2019 då skillnaden var relativt liten.

Den totala uppgången för flickor 2020 har nästan helt åstadkommit av att flickor med annat modersmål som ökat sin del av meritvärdet från c:a 175p. till c:a 230p.. De svenska flickorna ligger på samma värde (c:a 245p) år 2020 som år 2019.

När det gäller pojkarnas samlade meritvärde ligger det lägre 2020 jämfört med 2019. Pojkar med annat modersmål har ökat sitt meritvärde lika mycket som de svenska pojkarna har sänkt sitt.

För samma elevgrupp var det genomsnittliga meritvärdet 184,9 i åk. 6 (2016/2017).

Diagram 7

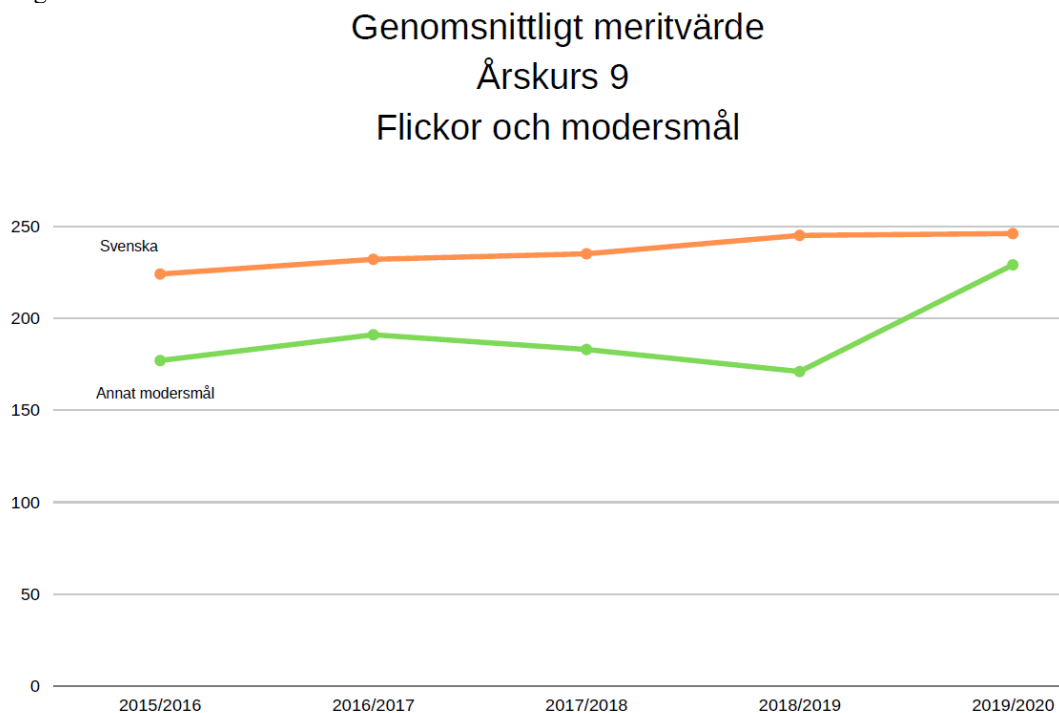
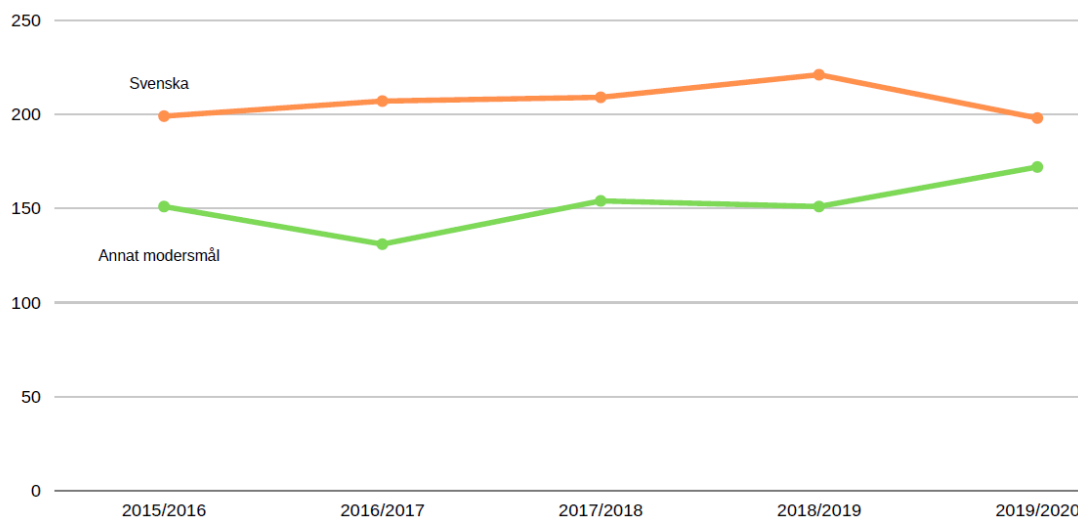

Diagram 8

Genomsnittligt meritvärde Årskurs 9 Pojkar och modersmål

Årskurs 6.

Resultaten för flickor och pojkar har följts åt i uppgångar och nedgångar, åtminstone sedan läsåret 2015/2016. Flickorna har dock hela tiden legat 20-30 poäng högre än pojkarna. För första gången sedan 2015/2016 viker nu kurvorna svagt ned för båda könen. Avvikelsen står flickor med svenska som modersmål samt pojkar med annat modersmål för.

Flickor med annat modersmål har en positiv utveckling där de tydligt närmar sig flickor med svenska som modersmål, från 120p. 2015/2016 till 196p. 2019/2020. Flickor med svenska som modersmål har 2019/2020 ett meritvärde på 226p., vilket är en svag försämring jämfört med föregående läsår.

Pojkar med svenska som modersmål ligger stabilt runt 200p. och har så även gjort de senast fyra läsåren tillbaka. Pojkar med annat modersmål har gjort en positiv utveckling sedan 2015/2016 fram till 2018/2019 då kurvan vek nedåt från 176p. till 165p. 2019/2020.

Diagram 9

Genomsnittligt meritvärde Årskurs 6 Flickor och modersmål

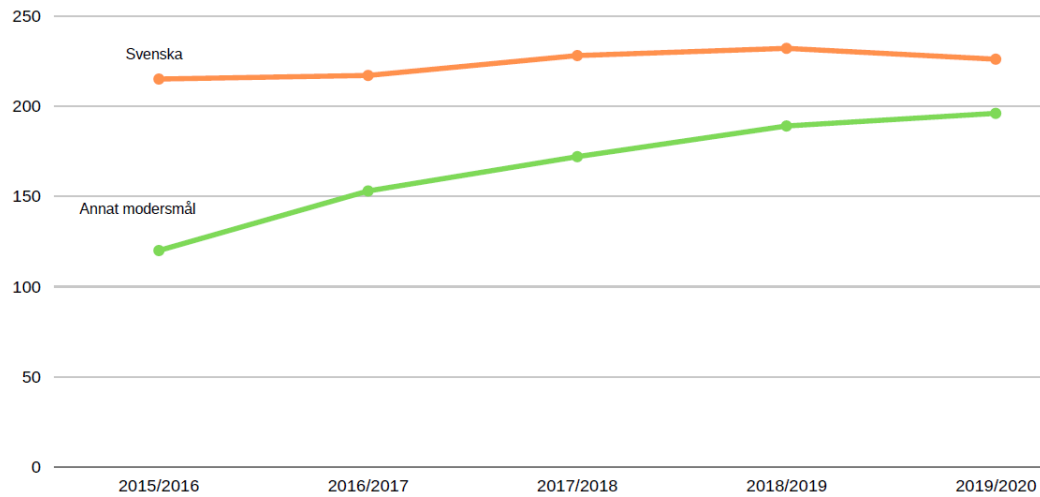
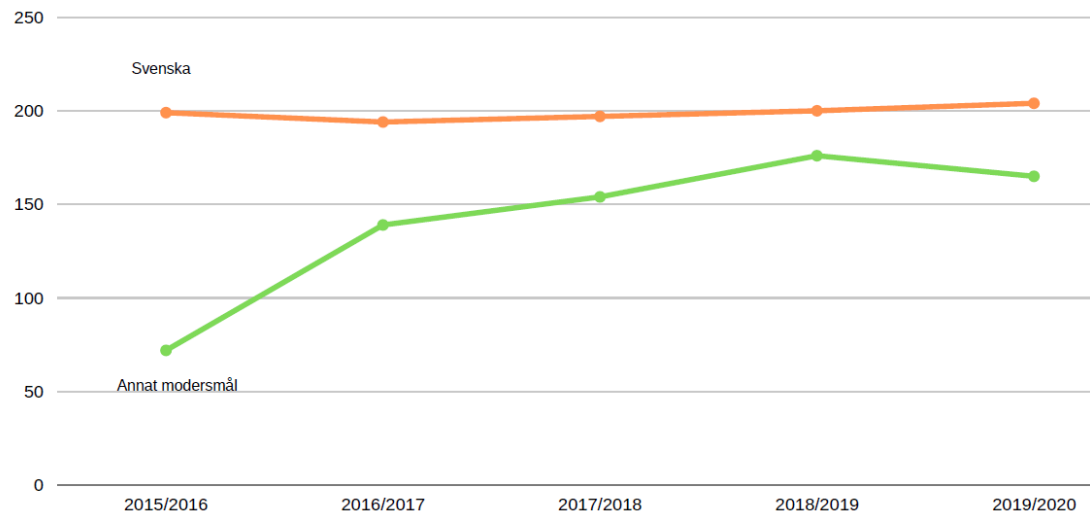

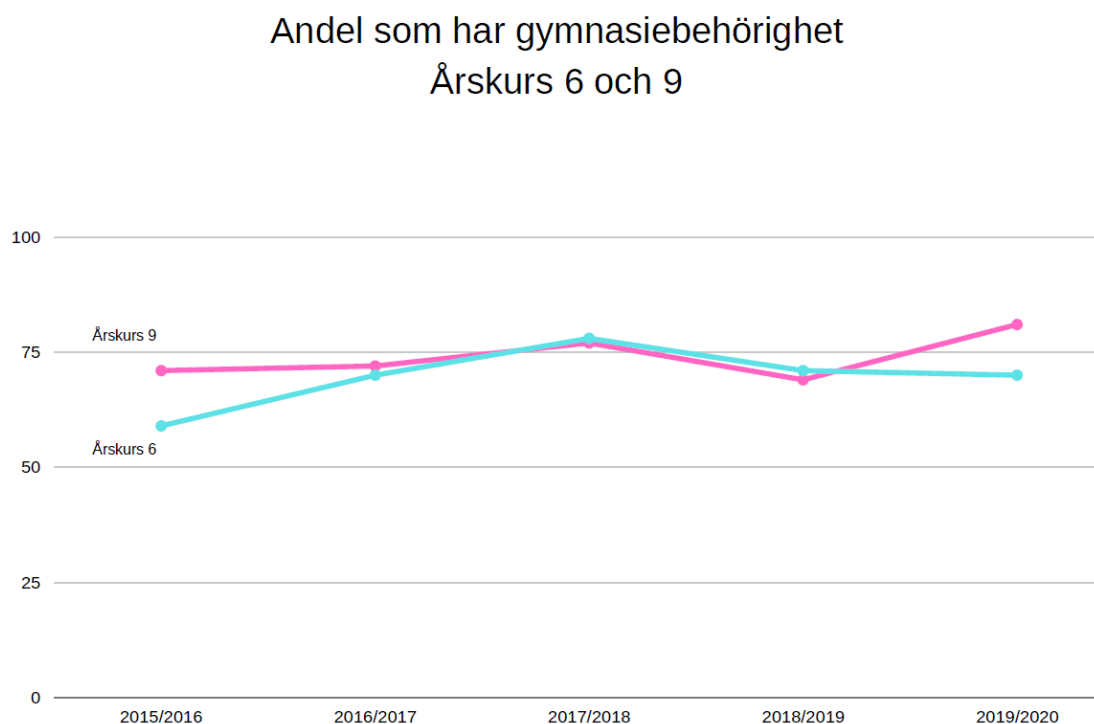
Diagram 10

Genomsnittligt meritvärde Årskurs 6 Pojkar och modersmål

3.1.2.4 Gymnasiebehörighet

Diagram 11

Årskurs 9.

När det gäller behörighet till yrkesprogram hade flickorna en bottennotering 2019 med endast 72 % behöriga. 2020 har behörigheten ökat till nästan 90 %. Återigen är det flickor med annat modersmål som står för den stora ökningen. De har ökat från c:a 50 % 2019 till 95 % 2020 och deras andel behöriga till yrkesprogram är 2020 något högre än de svenska flickornas andel.

De svenska pojkarnas behörighet har minskat stadigt från ca 90 % 2015/16 till 75 % 2019/20. Pojkar med annat modersmål har stadigt ökat sin behörighet från c:a 40 % 2015/16 till c:a 70 % 2019/20 med ett undantag för läsåret 2018/2019.

För samma elevgrupp var andelen elever som var behöriga till ett yrkesförberedande program 69,2 % i åk. 6 (2016/2017).

Diagram 12

Andel som har gymnasiebehörighet Årskurs 9 Flickor och modersmål

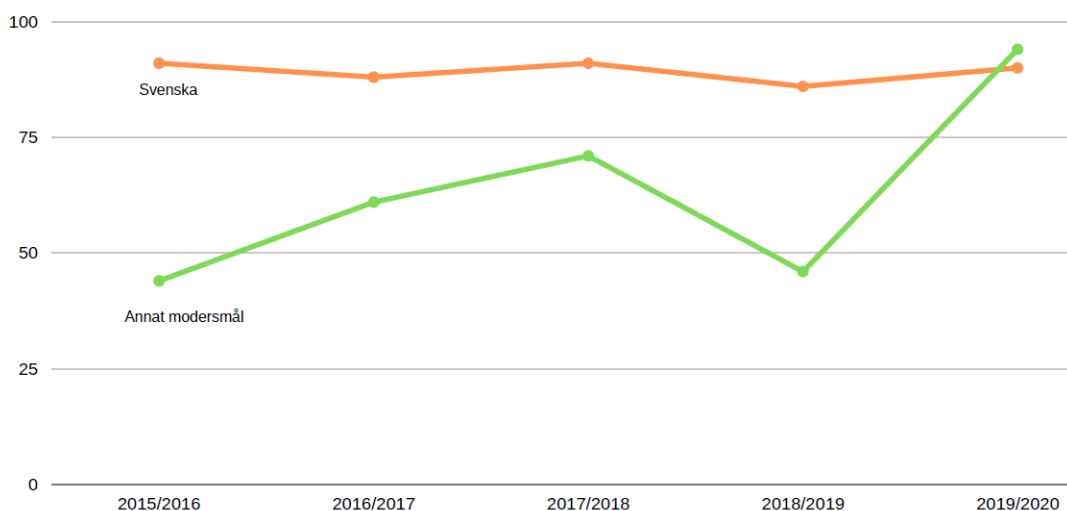
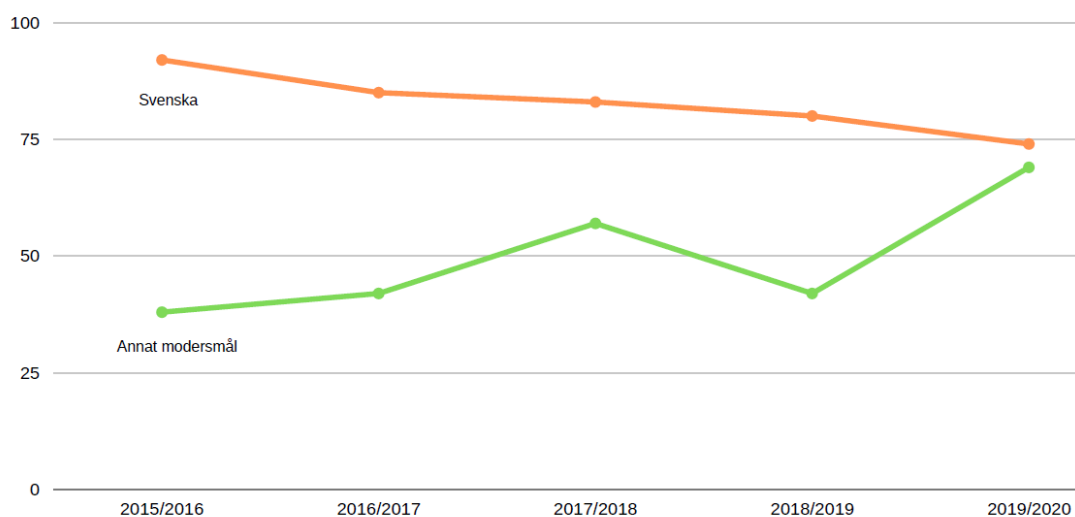

Diagram 13

Andel som har gymnasiebehörighet Årskurs 9 Pojkar och modersmål

Årskurs 6.

Resultaten för flickor och pojkar har följts åt relativt väl i uppgångar och nedgångar, åtminstone sedan läsåret 2015/2016. Båda grupperna hade en topp 2017/2018 men därefter vek kurvorna nedåt, lite mer för pojkarna än för flickorna. Flickornas kurva fortsatte ned till

2019/2020 medan pojkarna vände sin negativa kurva 2018/2019. Läsåret 2019/2020 har flickor en behörighet på 74 % och pojkar en behörighet på 67 %.

Flickor med svenska som modersmål försämrar sig lika mycket som flickor med annat modersmål förbättrar sig sedan 2017/2018 och 2019/2020 är skillnaden endast 4 % mellan grupperna.

Både pojkar med svenska som modersmål och pojkar med annat modersmål har förbättrat sina resultat sedan 2018/2019, efter en negativ utveckling sedan 2017/2018. 2019/2020 har 73 % av pojkarna med svenska som modersmål och 60 % av pojkarna med annat modersmål behörighet till yrkesgymnasium.

Diagram 14

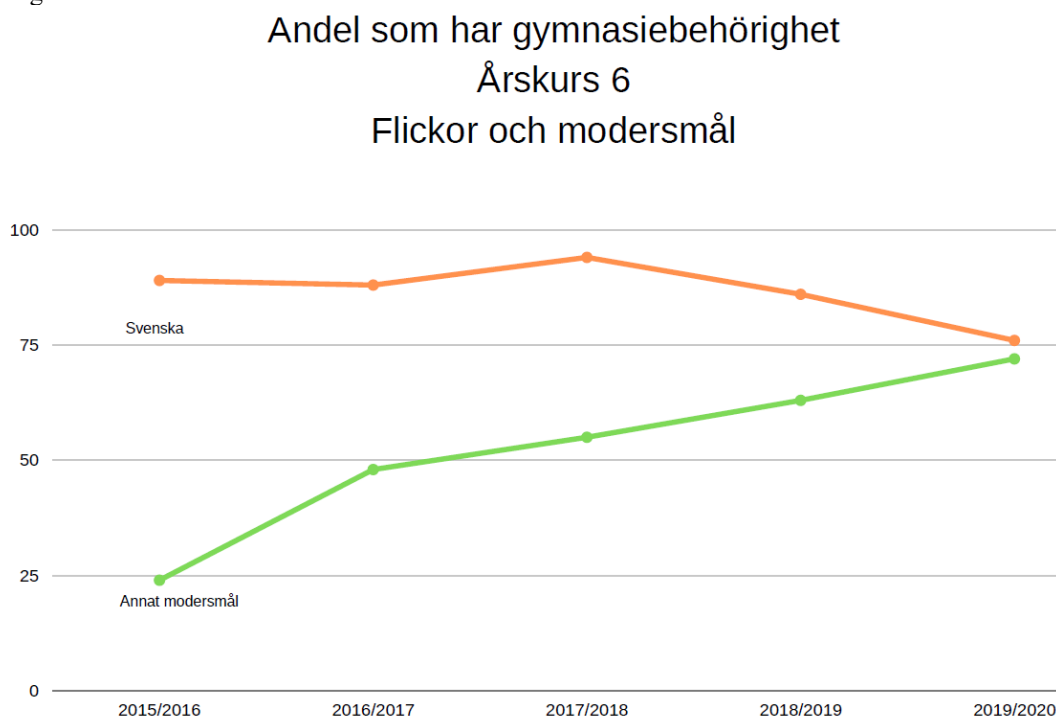
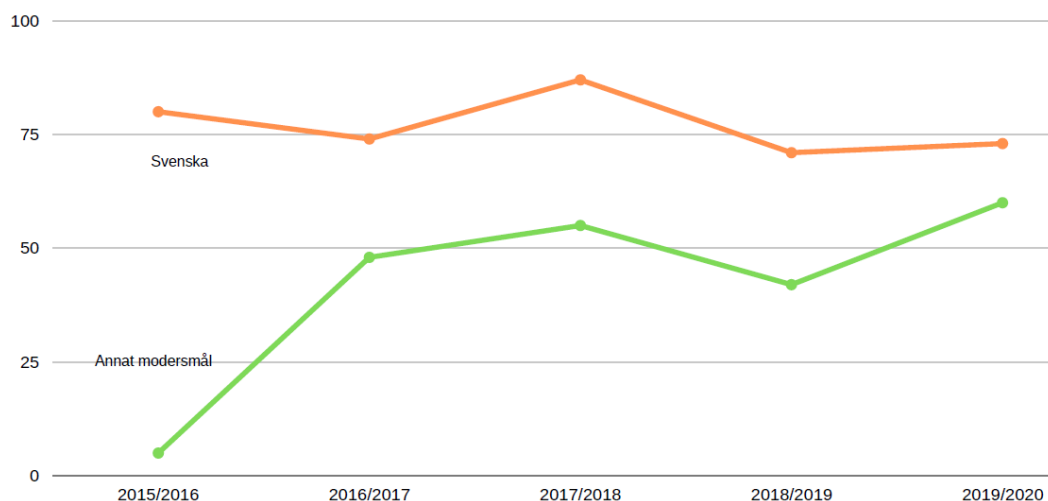

Diagram 15

Andel som har gymnasiebehörighet Årskurs 6 Pojkar och modersmål

3.1.2.5 Andel betyg A, C, E och F

Om vi tittar på andelen A, C, E och F av antalet satta betyg i årskurs 6 och årskurs 9 ser vi ett par mönster från läsåret 2016/2017 fram till 2019/2020.

- Andelen A är färre i årskurs 6 jämfört med årskurs 9. I årskurs 6 ligger andelen A på 5 % eller under medan andelen A i årskurs 9 ligger mellan 11 och 14 %.
- Andelen F ligger relativt konstant mellan årskurs 6 och 9. I årskurs 6 varierar andelen mellan 8-12 % och i årskurs 9 mellan 8-9 %. I elevgruppen som gick i årskurs 6 2016/2017 var andelen F 12 %, när samma elevgrupp gick ut årskurs 9 var andelen F 8 %.
- För betygsstegen C och E är det endast små skillnader mellan årskurs 6 och 9 mellan de olika läsåren.
- Flickorna "äger" den övre delen av betygsskalan jämfört med pojkarna som "äger" den nedre delen av betygsskalan.
- Inom gruppen *Flickor* äger flickor med svenska som modersmål den övre delen av betygsskalan jämfört med flickor med annat modersmål som "äger" den nedre delen.
- Inom gruppen *Pojkar* äger pojkar med svenska som modersmål den övre delen av betygsskalan jämfört med pojkar med annat modersmål som "äger" den nedre delen.
- Pojkar med svenska som modersmål och flickor med annat modersmål närmar sig varandra och läsåret 2019/2020 går till och med flickorna med annat modersmål om pojkarna med svenska som modersmål, när det gäller andelen A och C.

3.1.2.6 Andel godkända betyg i engelska, matematik, svenska och svenska som andra språk

Årskurs 9.

I ämnet svenska viker kurvan nedåt 2019/2020 för både flickor och pojkar, där andel godkända betyg i svenska för flickor är 96 % och för pojkar 85 %. När det gäller svenska som andra språk ökar flickorna ordentligt sin andel godkända betyg från 74 % föregående läsår till 100 % 2019/2020 medan pojkarnas kurva vänder nedåt till 69 % efter ett par års sakta klättring uppåt. Se diagram 16.

I ämnena engelska och matematik pekar kurvorna för båda könen återigen uppåt efter en svag nedgång läsåret 2018/2019. Det är endast pojkarnas kurva i matematik som viker svagt nedåt även 2019/2020.

Om vi tittar på engelska och matematik utifrån flickor med svenska som modersmål och flickor med annat modersmål är det tydligt att flickor med annat modersmål står för de största resultatförbättringarna. När det gäller matematik går de till och med förbi flickor med svenska som modersmål. Se diagram 17.

Om vi tittar på engelska och matematik men den här gången utifrån pojkar med svenska som modersmål och pojkar med annat modersmål syns det att den nedåtgående trenden för pojkar med svenska som modersmål fortsätter och att klättringen uppåt för pojkar med annat modersmål återigen fortsätter efter en svag nedgång 2018/2019. I matematik är resultatet mellan de två grupperna detsamma 2019/2020. Se diagram 18.

Diagram 16

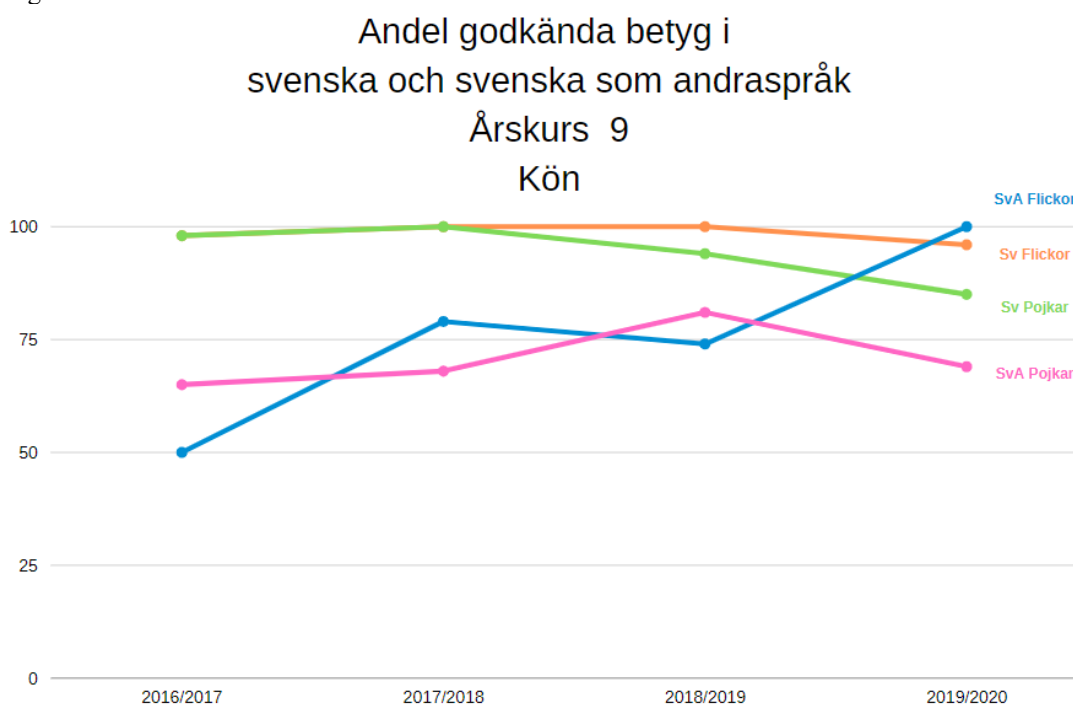

Diagram 17

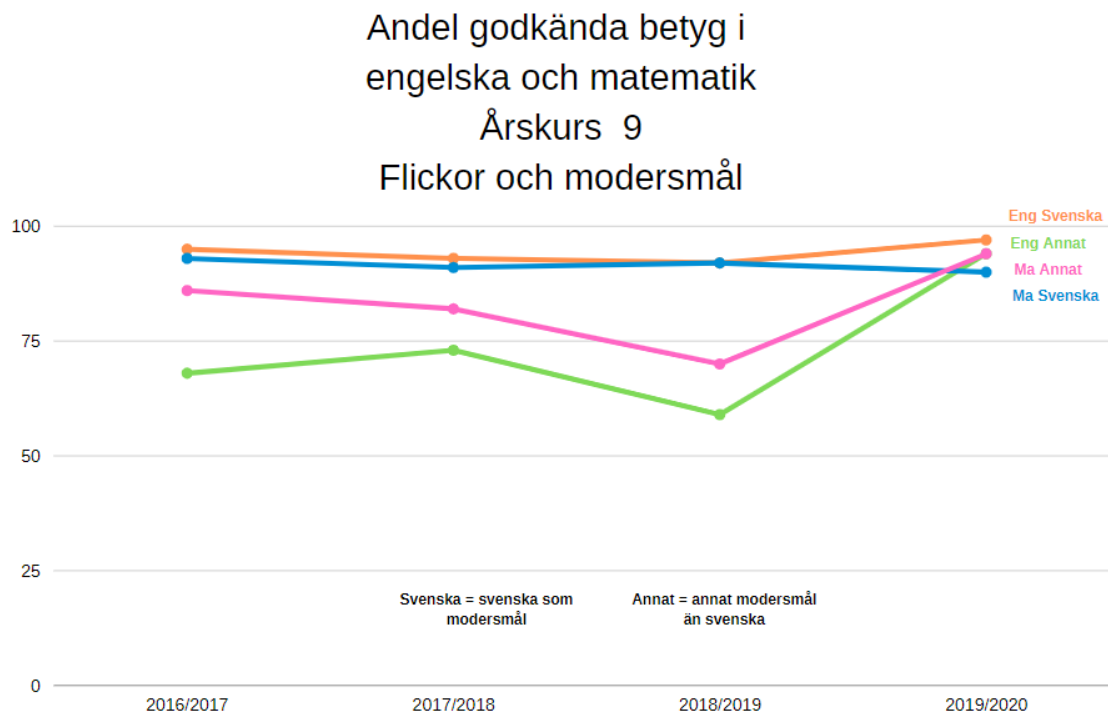
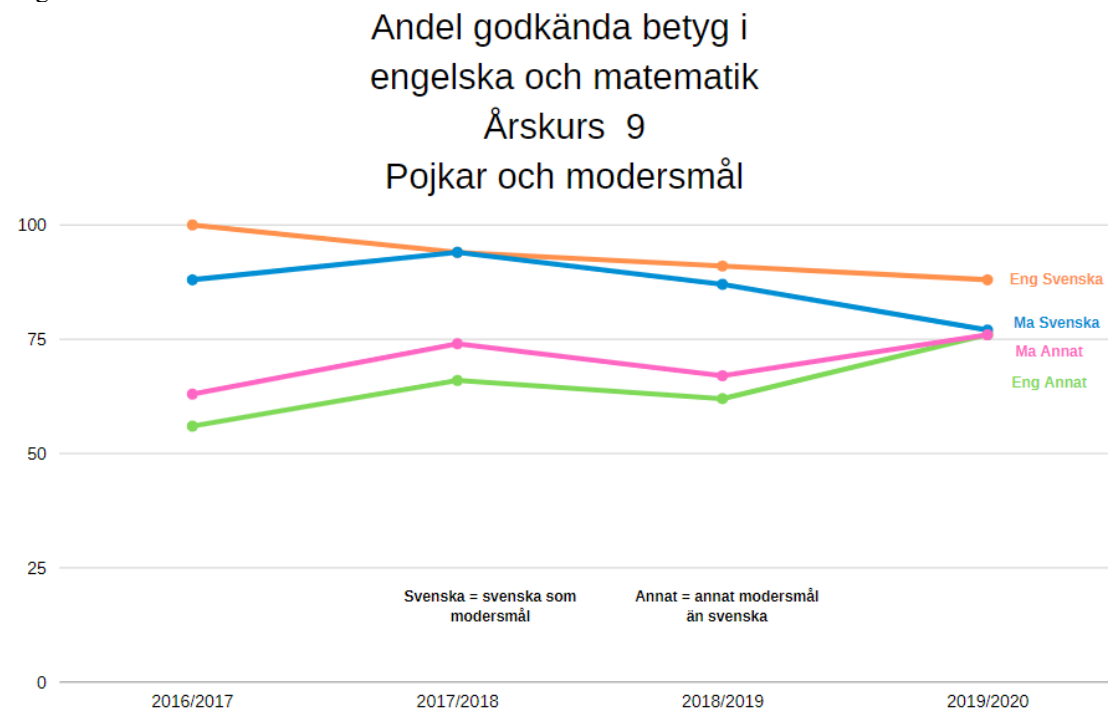

Diagram 18

Årskurs 6.

I ämnet svenska är resultatet för flickor oförändrat medan trenden för pojkar fortsätter svagt nedåt. När det gäller svenska som andra språk ökar både flickor och pojkar sina andelar av

godkända betyg men skillnaden är stor mellan de två ämnena, 31 procentenheter för pojkar och 39 procentenheter för flickor. Se diagram 19.

Om vi tittar på engelska och matematik utifrån flickor med svenska som modersmål och flickor med annat modersmål ser vi att resultatet för matematik fortsätter nedåt för båda grupperna medan kurvan fortsätter att peka uppåt när det gäller engelska för flickor med annat modersmål. Se diagram 20.

Om vi tittar på engelska och matematik men den här gången utifrån pojkar med svenska som modersmål ser vi att matematiken viker nedåt och att engelskan återigen pekar svagt uppåt efter en nedgång 2018/2019. För pojkar med annat modersmål ligger nivån i matematiken kvar strax under 80 % medan kurvan för engelska pekar uppåt. Se diagram 21.

Diagram 19

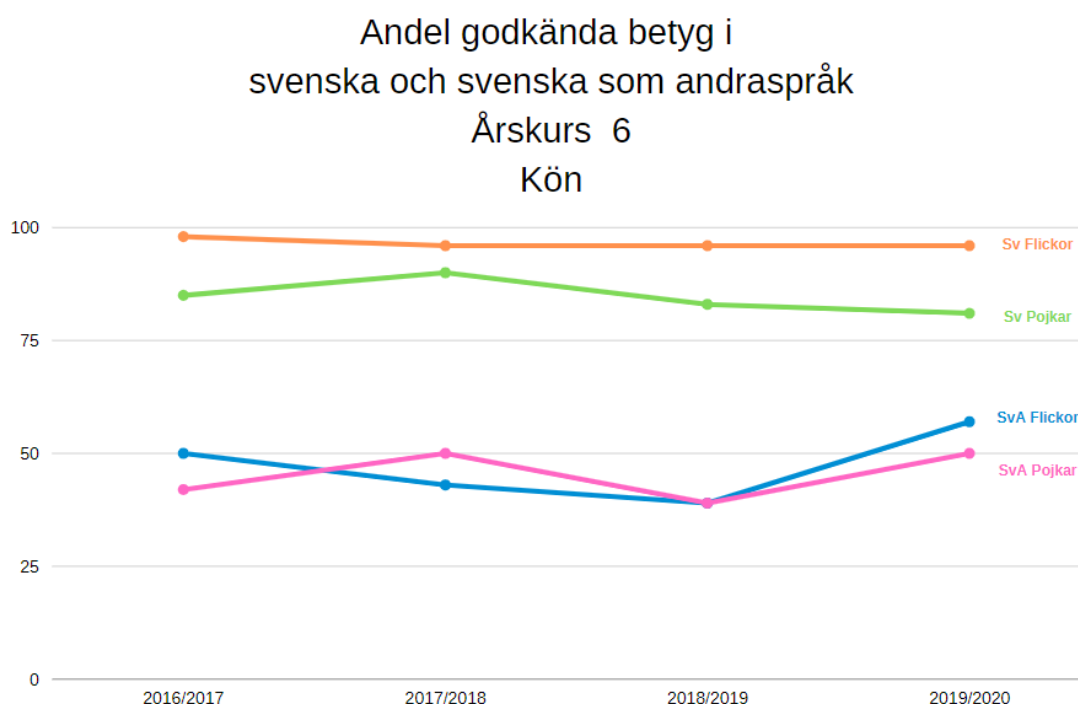

Diagram 20

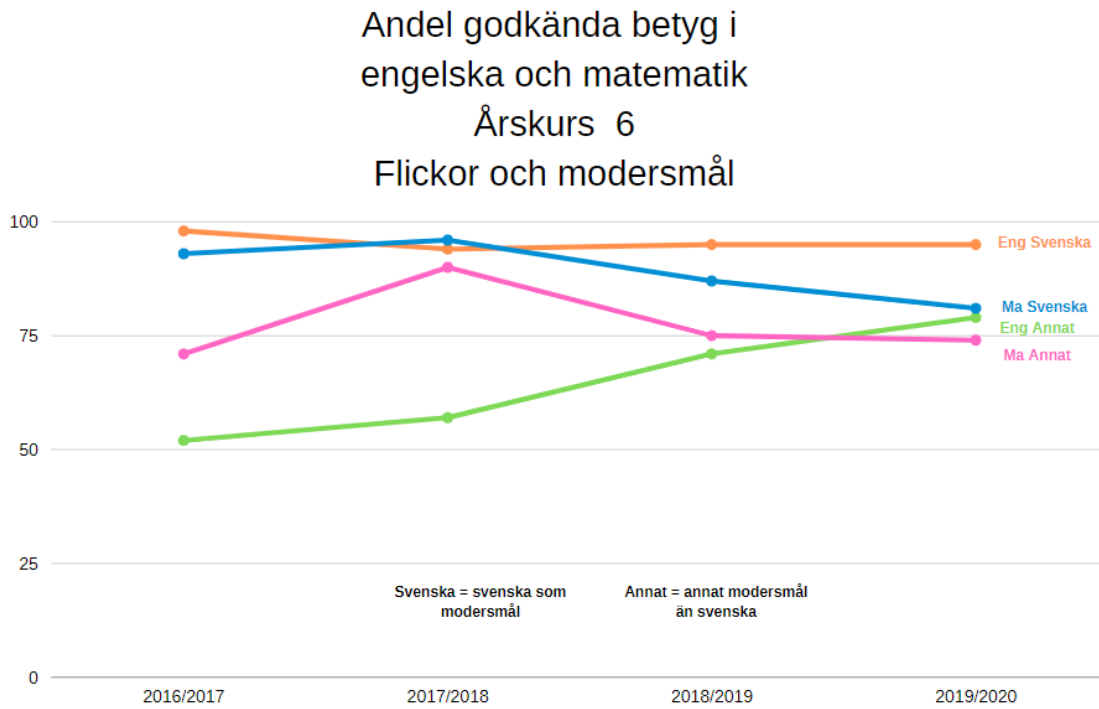
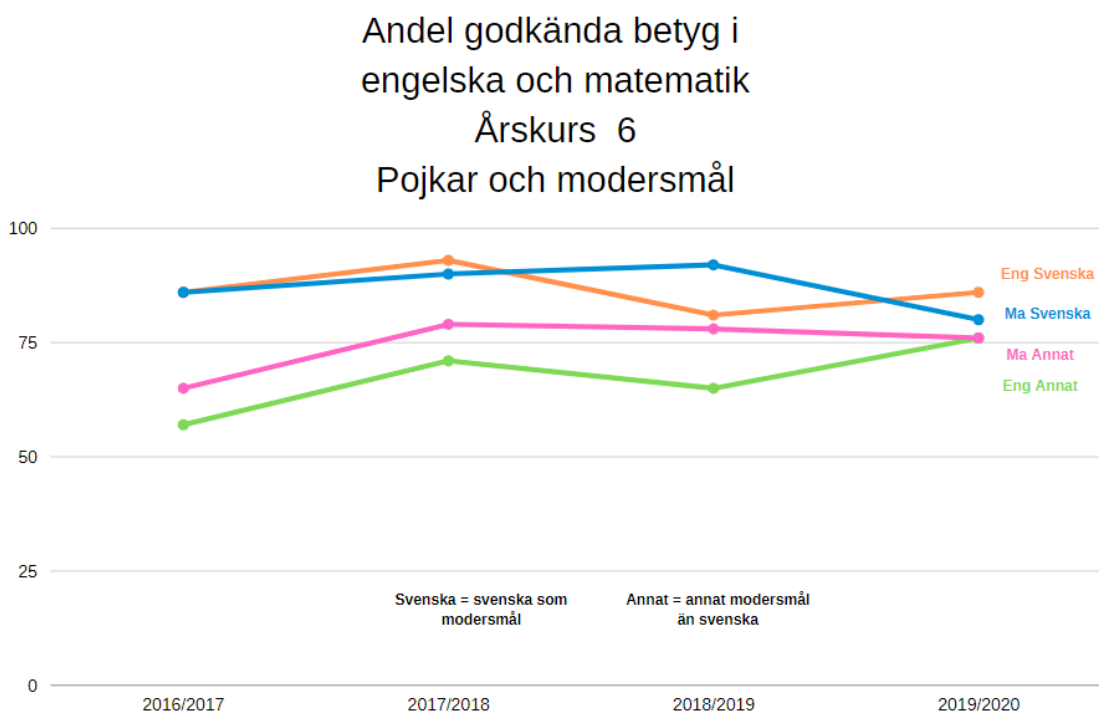

Diagram 21

3.1.3 Systematiskt kvalitetsarbete i grundskolan

Utifrån det material som skickats in från skolenheterna till barn- och ungdomskontoret framträder vissa mönster. Dessa mönster, som lyfts fram nedan, återfinns inte i samtliga inskickade enheters systematiska kvalitetsarbete men inte heller i endast en enhets arbete. Samtidigt är mönstren av den karaktären att samtliga skolenheterna med stor sannolikhet kan ställa sig bakom dem.

Det systematiskt kvalitetsarbete behöver utvecklas och nå ända ut till varje undervisande pedagog och bli en naturlig del av vardagsarbetet. Enheterna behöver bli bättre på att följa upp sina resultat och analysera dem på individnivå, processnivå och strukturnivå.

Det kollegiala lärandet behöver utvecklas på flera enheter. Kollegialt lärande beskrivs av Skolverket som en nyckelfaktor för framgångsrik skolutveckling. En viktig uppgift blir att organisera verksamheten så att lärares kollegiala lärande främjas och stärks. Forskningscirklarna som tidigare var en stor del av enheternas kollegiala lärande har pausats på samtliga enheter.

Ledning och styrning behöver stärkas och bli tydligare. Det framkommer att det förekommer avsaknad av struktur i enheters drift- och utvecklingsorganisation samt att ansvar och uppdragsfördelning mellan olika funktioner är otydlig.

Flera enheter lyfter fram studiero och trygghet som utvecklingsområden. För att öka studieron och tryggheten föreslår enheterna bl.a. relationsskapande arbete, bättre förebyggande och främjande elevhälsoarbete, bättre anpassad undervisning, utveckling av ledarskapet i klassrummet, utveckling av lärmiljöer, ökade resurser till det specialpedagogiska behovet, gemensamt och aktivt värdegrundsarbete och organiserade rastaktiviteter.

I stort sett samtliga enheter som skickat in sitt systematiska kvalitetsarbete har med språklig utveckling som utvecklingsområde. Att arbeta språkutvecklande är ett sätt att inkludera alla elever. Enligt Skolverket har alla ämnen ansvar för att arbeta språkutvecklande, alla ämnen ansvarar alltså för elevernas språkutveckling. Utmaningen ligger i att tänka över och hitta arbetssätt för hur detta ska ske på bästa sätt. Utmaningen ligger också i att hitta bra sätt att följa upp elevernas språkutveckling, skapa strategier för språkstöd och skapa kompetensutveckling för lärarna. Att arbeta med språklig medvetenhet är att arbeta med en av grundstenarna i läs- och skrivutvecklingen. Flera enheter lyfter fram att de behöver arbeta med att utveckla elevernas läsning, läsförståelse, stavning och förmåga att skriva texter.

Ett annat utvecklingsbehov som flera enheter skriver fram är utvecklingen av elevernas kunskaper i matematik - matematikförståelse och matematikförmåga. Enheterna lyfter bland annat fram att de behöver arbeta med att utveckla elevernas kunskaper för att de ska kunna formulera och lösa problem samt reflektera över och värdera valda strategier, metoder, modeller och resultat.

Ytterligare ett utvecklingsbehov är att öka den metodiska och didaktiska kompetensen. Kvaliteten i undervisningen kan aldrig bli högre än den kvaliteten som lärarna kan ge. Det skrivs fram att man behöver förändra arbetssätt och utveckla arbetsformer, metoder och verktyg, att man behöver öka individanpassningen och variera undervisningen i högre grad samt utveckla en formativ praktik.

3.2 Fritidshem

3.2.1 Elevenkät

Enkäten för elever i fritidshem består av 25 frågor och frågorna bygger tillsammans upp ett mått på nöjdhet. Frågorna är indelade under rubriker som *Normer och värden*, *Elevers ansvar och inflytande*, *Utveckling och lärande* samt *Övergång, samverkan och omvärld*. Frågorna fokuserar på upplevelser d.v.s. så kallade mjuka värden.

Svarsalternativen är viktade och varje fråga är värd 10 poäng. Medelvärden på varje fråga görs om till en procentsats. Det finns fyra svarsalternativ, två positiva samt två negativa, vilket gör det möjligt att även räkna andelen positiva svar.

Enkäten genomfördes under maj månad 2020 och svarsfrekvensen är 50 %. Flickorna står för 52 % av svaren och pojkarna för 48 %. Åldersgruppen 7-9 år står för nästan 72 % av svaren, vilket är naturligt.

Varje rektor har fått ta del av sin enhets eller sina enheters resultat och gjort en analys med slutsats och förslag på åtgärder. Varje rektors analys och slutsats ska ingå som en naturlig del i respektive enhets systematiska kvalitetsarbete.

På huvudmannanivå ska på liknande sätt en analys och slutsats av resultatet på kommunnivå utgöra en del av huvudmannens systematiska kvalitetsarbete.

Den totala nöjdheten för de 177 elever som besvarade enkäten är 82 %. Delas svaren upp på områden och ålder blir resultaten så som visas i tabell 1 nedan. Skillnaden mellan pojkar och flickors upplevelse är endast marginell.

Tabell 2. Andel (%).

	Alla elever	7-åringar	8-åringar	9-åringar
Nöjdhet	82	81	84	80
Normer och värden	86	84	86	85
Elevers ansvar och inflytande	76	70	79	74
Utveckling och lärande	84	86	86	81
Övergång, samverkan och omvärld	58	71	60	42

De frågor som får lägst resultat är:

- *I mitt fritidshem besöker vi t.ex. bibliotek, teater, arbetsplatser, idrottsanläggningar eller föreningar.*
- *I mitt fritidshem har vi elever varit med att ta fram en plan som beskriver hur vi arbetar för att alla ska känna sig trygga.*
- *I mitt fritidshem får jag vara med och bestämma hur vi vill använda rummen.*
- *I mitt fritidshem får jag vara med och bestämma vilka aktiviteter som det ska finnas att välja på.*
- *I mitt fritidshem lyssnar de vuxna på mina tankar och idéer och använder dem i planeringen.*

De frågor som får högst resultat är:

- *I mitt fritidshem gör det vuxna något om de får reda på att någon varit elak mot en elev.*
- *I mitt fritidshem finns det inga vuxna som jag är rädd för.*
- *I mitt fritidshem finns det en vuxen att prata med när jag behöver det.*
- *I mitt fritidshem känner jag mig trygg.*
- *I mitt fritidshem finns det inga vuxna som behandlar mig illa.*

3.2.2 Systematiskt kvalitetsarbete i fritidshemmet

Ett systematiskt kvalitetsarbete för fritidshemmens verksamhet saknas på samtliga enheter.

3.3 Förskola

3.3.1 Vårdnadshavarenkät

Enkäten till vårdnadshavare för barn på förskolan består av 38 frågor och frågorna bygger tillsammans upp ett mått på nöjdhet. Frågorna är indelade under rubriker som *Normer och värden*, *Föräldrar och barns delaktighet och inflytande*, *Utveckling och lärande* samt *Miljö*. Frågorna fokuserar på upplevelser d.v.s. så kallade mjuka värden.

Svarsalternativen är viktade och varje fråga är värd 10 poäng. Medelvärdet på varje fråga görs om till en procentsats. Det finns fyra svarsalternativ, två positiva samt två negativa, vilket gör det möjligt att även räkna andelen positiva svar.

Enkäten genomfördes under maj månad 2020 och svarsfrekvensen är 47 %. Vårdnadshavare som svarat för flickor står för c:a 53 % av svaren medan vårdnadshavare som svarat för pojkar står för c:a 47 %. Åldersgruppen 3-5 år står för c:a 66 % av svaren.

Varje rektor har fått ta del av sin enhets eller sina enheters resultat och gjort en analys med slutsats och förslag på åtgärder. Varje rektors analys och slutsats ska ingå som en naturlig del i respektive enhets systematiska kvalitetsarbete.

På huvudmannanivå ska på liknande sätt en analys och slutsats av resultatet på kommunnivå utgöra en del av huvudmannens systematiska kvalitetsarbete.

Den totala nöjdheten för de 288 vårdnadshavare som besvarade enkäten är 77 %. Delas svaren upp i områden och ålder blir resultaten så som visas i tabell 1 nedan. Skillnaden mellan pojkar och flickors upplevelse är endast marginell.

Tabell 3. Andel (%).

	Samtliga svar	3-åringar	4-åringar	5-åringar
Nöjdhet	77	77	77	76
Normer och värden	85	85	85	84
Föräldrar och barns delaktighet och inflytande	73	73	74	70
Utveckling och lärande	75	74	75	75
Miljö	77	77	77	73

De frågor som får lägst resultat är:

- *Jag som vårdnadshavare upplever att mitt barn får vara med och påverka lärmiljön.*
- *Jag som vårdnadshavare får information av personalen om mitt barn har utsatts för kränkande behandling.*
- *Jag som vårdnadshavare upplever att personalen planerar och anpassar de dagliga aktiviteterna utifrån varje barns behov och förutsättningar.*
- *Jag som vårdnadshavare upplever att mitt barn utmanas för att nå så långt som möjligt.*
- *Jag som vårdnadshavare upplever att förskolan arbetar med att utveckla barnens matematiska förmåga.*

De frågor som får högst resultat är:

- *Jag som vårdnadshavare upplever att personalen bemöter mitt barn på ett bra sätt.*
- *Jag som vårdnadshavare upplever att personalen bryr sig om mitt barn.*
- *Jag som vårdnadshavare upplever att mitt barn inte är rädd för någon vuxen på förskolan.*
- *Jag som vårdnadshavare upplever att mitt barn känner sig tryggt på förskolan.*
- *Jag som vårdnadshavare upplever att mitt barn trivs i förskolan.*

3.3.2 Systematiskt kvalitetsarbete i förskolan

Utifrån det material som skickats in från förskolenheterna till barn- och ungdomskontoret framträder vissa mönster. Dessa mönster, som lyfts fram nedan, återfinns inte i samtliga inskickade enheters systematiska kvalitetsarbete men inte heller i endast en enhets arbete. Samtidigt är mönstren av den karaktären att samtliga förskolenheterna med stor sannolikhet kan ställa sig bakom dem.

Hälften av de inskickade utvecklingsplanerna tar upp bristen på pedagogisk dokumentation. Målet är att få till en likvärdig pedagogisk dokumentation, dvs. en pedagogisk dokumentation med lika god kvalitet på alla avdelningar, som används för att ge varje barn förutsättningar att utvecklas i riktning mot läroplanens mål. Undervisningen behöver kontinuerligt synliggöra barnens lärande, följas upp och utvecklas genom pedagogisk dokumentation. Det förutsätter att alla pedagoger förstår sitt uppdrag och genomför en undervisning som följer mål och riktlinjer i förskolans läroplan.

Flera utvecklingsplaner lyfter fram vikten av att det behöver finnas en väl fungerande organisation, struktur och förutsättningar för ett systematiskt kvalitetsarbete och kompetens i arbetslaget kring kvalitetsprocessen.

Flertalet av utvecklingsplanerna lyfter även fram behovet av att arbeta med normer och värden på olika sätt. Öka barnens känsla av trygghet, bygga på goda och trygga relationer och minska antalet konflikter och antalet kränkningar. Det är viktigt att barnen ges förutsättningar för att utveckla en förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra. Det är vidare viktigt att barnen får känna sig inkluderade i gruppen/leken, att de får känna sig viktiga, värdefulla och delaktiga i både den lilla och den stora grupp gemenskapen.

I ett par utvecklingsplaner går det även att läsa ut behovet av att arbeta med språkutveckling samt att väcka ett intresse för språket. Samma utvecklingsplaner lyfter även fram behovet av att arbeta med en föränderlig miljö för att anpassa samt ge barnen olika möjligheter, väcka nyfikenhet och intresse.

4. Trygghet och kränkande behandling

I augusti 2019 ändrades hanteringen av kränkingsanmälningar till det digitala systemet KB process av företaget Draftit. I det nya systemet registreras både kränkningar mellan barn/elever och mellan barn/elever och personal, i tidigare sammanställningar har ärenden enbart gällt kränkningar mellan barn/elever.

I och med det nya digitala systemet har även återrapporteringens form ändrats. Tidigare skickades en återrapporteringsblankett från enheten till barn- och ungdomskontoret när enheten bedömde att ärendet var avslutat. Nu är kontoret mer delaktigt i processen och kan under ärendets gång ge feedback i t.ex. utredningar och åtgärder, vilket ses som en kvalitetssäkring av verksamheternas hantering. Först när rektor godkänt uppföljning av utredning och åtgärder, kan kontoret godkänna och avsluta ärendet.

Under perioden 1 augusti 2019 till 30 juni 2020, d.v.s. läsåret 2019/2020 skickades det in 740 kränkingsanmälningar från grundskolor/fritidshem och förskolor. Av dessa är 605 avslutade, 88 ärenden arbetas det med och 47 är ännu inte påbörjade. 75 % av anmälningarna kommer från grundskola/fritidshem och 25 % från förskola.

Att en enhet inte har några kränkingsanmälningar behöver inte betyda att det inte förekommer några kränkningar utan kan förklaras av att personalen inte skriver anmälningar när kränkningar sker. Likaså behöver det inte betyda att en enhet med många kränkingsanmälningar har större otrygghet än en annan enhet men att personalen däremot är bättre på att uppmärksamma och dokumentera kränkningarna.

Merparten av anmälningarna handlar om fysiska kränkningar, c:a 56 %, följt av verbala kränkningar och psykosociala kränkningar. Kategorisering av en händelse beror på hur situationen uppfattas av den utsatta personen och/eller av den personal som skriver anmälan och utreder den.

Det förekommer tyvärr fler kränkningar än vad som anmäls. En del kränkningar kommer aldrig till personalens kännedom och en del kränkningar som kommer till personalens kännedom rapporteras av någon anledning inte in. En del händelser, som när barn- och ungdomskontoret läser dem uppfattas som kränkande, rapporteras endast som tillbud av personalen oftast beroende på att det har uppstått någon typ av skada och det är skadan som blir vägledande vid rapporteringen.

Utredningarna består oftast i samtal och åtgärderna består i stor utsträckning av tillrättavisande samtal. Åtgärder som är förebyggande förekommer sällan eller aldrig i dokumentationen som skickas in till förvaltningen. Det främjande och förebyggande arbetet ska finnas beskrivet i enheternas planer mot diskriminering och kränkande behandling. Alla enheter skriver planer men kvalitetsmässigt varierar dem innehållsligt. Förvaltningen saknar underlag i vilken utsträckning planerna är förankrade, följs och utvärderas.

5. Skolinspektionsanmälningar

Under kalenderåret 2020 har Hylte kommun haft fyra skolinspektionsanmälningar, vilket kan jämföras med sju anmälningar 2019, fem 2018 och tre 2017. Anmälningarna handlar framför allt om rätten till stöd men även om rätten till utbildning och rätten till trygghet.

Det vi oftast får kritik för när det gäller rätten till stöd är:

- att det saknas utredning av elevs behov av särskilt stöd
- att enheten har väntat för länge med att utreda eller har förlitat sig på externa aktörers utredningar
- att det finns brister i åtgärdsprogram som till exempel ingen eller svag koppling mot målen, ingen eller svag koppling mellan behov och stödåtgärder samt att åtgärderna är inte tillräckligt konkreta
- att det saknas utredning som ger stöd för beslut om anpassad studiegång och att beslutet saknar uppgift om hur anpassningen görs
- att enheten inte följer upp och utvärderar och inte provar nytt om inga resultat har uppnåtts

Det vi oftast får kritik för när det gäller rätten till utbildning är:

- att det saknas utredning av orsakerna till elevens frånvaro
- att enheten inte vidtar de åtgärder som krävs för att eleven ska få sin rätt till utbildning tillgodosedd
- att enheten inte följer upp och utvärderar och inte provar nytt om inga resultat har uppnåtts

Det vi oftast får kritik för när det gäller rätten till trygghet är:

- att anmälningsskyldigheten inte fungerar
- att signaler om kränkande behandling inte utreds
- att insatser inte följs upp och utvärderas och intensifieras efter behov

Barn- och ungdomskontoret tar inte tillvara de beslut som kommer från Skolinspektionen i tillräcklig utsträckning och lyfter inte dessa beslut till att bli ett gemensamt lärande för hela rektorsgruppen.

6. Regeringsuppdraget *Samverkan för bästa skola*

Sedan 2015 har regeringen gett Skolverket i uppdrag att stötta huvudmän till skolenheter med låga kunskapsresultat eller hög andel elever som inte fullföljer sina studier och som har eller bedöms få svåra förutsättningar att förbättra sina resultat på egen hand. Sedan 2017 gäller uppdraget även förskolenheter som bedöms ha svåra förutsättningar.

Skolverket ska, enligt regeringsuppdraget, i samverkan med varje berörd huvudman identifiera insatser som kan stärka huvudmännens förmåga att planera, följa upp och utveckla utbildningen så att kunskapsresultaten i de utvalda skolorna höjs, att måluppfyllelsen i de utvalda förskolorna höjs samt att likvärdigheten inom och mellan förskolor och skolor ökar.

Hylte kommun deltog i samverkan för första gången 2016 till 2019 med insatser för huvudman, Örnaskolans högstadium och Örnaskolans låg- och mellanstadium. Mot bakgrund av huvudmannens och skolenheternas slutredovisning fattade Skolverket ett beslut den 30 augusti 2019 att inleda samverkan igen med Hylte kommun. Samverkan avser denna gång huvudmannen, Kinnareds skola, Örnaskolan samt förskolorna Kantarellen, Sörgården och Torup. I ett beslut den 6 november 2019 beslutade Skolverket dessutom om samverkan med Rydöbruks skola och Torups skola. Samverkan pågår mellan 2020 och 2023 med slutredovisning den 28 februari 2023.

Samverkan har skett avseende framtagande av nulägesanalyser och åtgärdsplaner för huvudman och samtliga deltagande enheter och den 28 februari 2020 redovisade huvudmannen sex åtgärdsplaner för Skolverket och preciserade de insatser som enligt huvudmannen behöver genomföras för att höja kunskapsresultaten och öka likvärdigheten.

Nedanstående insatser ingår i överenskommelsen;

- Handledning och utbildning för kontorsledningen, politiker och rektorsgrupp
- Handledning och utbildning för rektor och ledningsgrupp på Örnaskolan
- Handledning och utbildning för rektor och ledningsgrupp på Kinnareds skola, Rydöbruks skola och Torups skola
- Handledning till rektorer och nyckelpersoner på Kantarellen, Sörgårdens och Torups förskolor
- Processledarutbildning för förstelärare på Örnaskolan
- Vikarieersättning för förstelärare på Örnaskolan för att möjliggöra att förstelärare deltar i utbildning- och handledningsinsatsen samt leder, planerar, analyserar och följer upp utvecklingsarbetet i ett kollegialt lärande
- Processledarutbildning för förstelärare/arbetslagsledare på Kinnared, Rydöbruk och Torups skolor
- Vikarieersättning för förstelärare/arbetslagsledare på Kinnared, Rydöbruk och Torups skolor för att möjliggöra att förstelärare/arbetslagsledare deltar i utbildning- och handledningsinsatsen samt leder, planerar, analyserar och följer upp utvecklingsarbetet i ett kollegialt lärande
- Utbildning i pedagogisk dokumentation för Hylte kommuns förskolor
- Utbildning för att utveckla undervisningen genom pedagogisk dokumentation för Kantarellens, Sörgården och Torups förskolor

- Rektor samordnar för att utveckla ett förebyggande och främjande elevhälsoarbete på Örnaskolan

Tillägg till denna överenskommelse för undervisningsnära insatser utifrån enheternas systematiska kvalitetsarbete kommer att ske på Örnaskolan, Kinnareds skola, Rydöbruks skola och Torups skola.

Senast den 15 april och den 15 oktober varje år ska huvudmannen ge in skriftliga delredovisningar till Skolverket. Den första delredovisningen som skulle lämnats in den 15 oktober 2020 sköts upp eftersom insatser blivit försenade på grund av pandemin. Avstämningsmöten tillsammans med enheter och Skolverket visar att alla insatser kommit igång och fortskrider tillsammans med Linnéuniversitetet som planerat.

7. Barn- och ungdomsnämndens arbete för att följa upp och utveckla utbildningen

Under maj och juni 2020 genomförde PWC på uppdrag av Hylte kommuns revisorer en granskning av barn- och ungdomsnämndens styrning och utveckling av utbildningen. PWC:s granskningsrapport är skriven efter att dokument skickats till PWC och efter att två intervjuer genomförts med kontorschef och tjänsteman samt nämndens presidium.

PWC:s samlade bedömning är att barn- och ungdomsnämnden inte har säkerställt ett ändamålsenligt systematiskt kvalitetsarbete inom grundskolan och att detta inte sker med tillräcklig intern kontroll.

Utifrån genomförd granskning lämnas följande rekommendationer

- Barn- och ungdomsnämnden behöver i större utsträckning ta ansvar för huvudmannens systematiska kvalitetsarbete. Det finns flera goda förutsättningar från enheternas och kontorets arbete där nämnden kan få en mer framträdande roll. Det kan till exempel handla om tydlig information samt beslutsärenden på nämndens sammanträden som dokumenteras, beslut i nämnden om utvecklingsplaner och åtgärder till följd av analyser samt nämndbeslut för hur huvudmannens systematiska kvalitetsarbete ska bedrivas
- Nämnden behöver i större utsträckning säkerställa att enheternas systematiska kvalitetsarbete följer angivna rutiner och processer
- Nämnden kan vid sina sammanträden i större utsträckning få regelbunden uppföljning av kvalitet och kvalitetsarbete. Detta behöver vidare dokumenteras i protokollen
- Nämnden behöver tydligt säkerställa att de åtgärder som kontoret presenterar i *Åtgärdsplan för huvudman i Hylte kommun* genomförs och fullföljs

Redan under våren 2020 startade barn- och ungdomsnämnden sitt arbete med att ta fram övergripande målinriktningar för utbildningen. Detta arbete med långsiktiga mål får även funktionen av att vara ett visions- och policydokument som anger inriktning för nämndens arbete och hjälper nämnden att prioritera. Till dokumentet kopplas olika typer av uppföljningar som ger nämnden kontinuerlig information utifrån vilken nämnden kan skapa kortsiktigare verksamhetsmål eller utvecklingssteg. Arbetet med hur uppföljningarna ska se ut och fungera pågår och i samband med detta revideras även nämndens årshjul för det systematiska kvalitetsarbetet.

Nedanstående är de områden inom vilka nämnden skapat övergripande målinriktningar.

- Trygghet och studiero
 - o I Hylte kommun tillförsäkras alla barn och elever en utbildningsmiljö som präglas av trygghet och studiero. På varje enhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.
- Kunskaper, inflytande och delaktighet

- I Hylte kommun lämnar alla elever skolan med god kompetens, god självkänsla och stark framtidstro. Alla elever når gymnasiebehörighet. Vi förmedlar och förankrar respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på och alla barn och elever känner delaktighet och har reellt inflytande över sin egen utbildning.
- Elevhälsa och varje barns behov
 - I Hylte kommun tar vi hänsyn till alla barns och elevers olika behov. Barn och elever ges rätt stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. Alla förskolor, skolor och fritidshem erbjuder barn och elever inkluderande och utmanande lärmiljöer. Vi strävar efter att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.
- Attraktiv arbetsgivare och kompetensutveckling
 - Hylte kommun är en attraktiv arbetsgivare med engagerade medarbetare med rätt kompetens. Vi stärker kontinuerligt medarbetarnas skicklighet och lyfter därmed barns och elevers resultat. Chefer och medarbetare skapar tillsammans förutsättningar för en hälsosam arbetsmiljö där alla kan utföra ett kvalitativt arbete.

Den 20 oktober 2020 skulle barn- och ungdomsnämnden fått genomgå en utbildningsinsats, som ett led i den samverkan som Hylte kommun ingått med Skolverket. Syftet med utbildningstillfället skulle vara att få en bättre förståelse för politikens ansvar och roll i relation till tjänstemännens ansvar och roller samt för ledning och styrning av skola och förskola. Tyvärr blev utbildningsinsatsen inställd på grund av för få anmälda deltagare men planeras att genomföras under våren 2021 istället.

Utbildningstillfället tillsammans med nämndens redan påbörjade arbete bedöms sammantaget åtgärda de brister som lyfts fram i PWC:s granskning.

8. Systematiskt kvalitetsarbete

Det finns en struktur för det systematiska kvalitetsarbetet på enhetsnivå och kontorsnivå. Mallar och stödmaterial finns på plats och likaså ett årshjul med bland annat workshops och lokala kvalitetsdialoger i syfte att utbyta erfarenheter och få stöd i sitt analysarbete. Förståelsen ökar i verksamheten och kvalitetsdiskussionen har fått en framskjuten roll. Strukturen kan dock förenklas och därmed bli tydligare.

Det finns även en viss struktur för det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå. De brister som finns i detta arbete kommer barn- och ungdomsnämndens arbete med övergripande målinriktning, kontinuerliga uppföljningar och ett reviderat årshjul till stor del att undanröja.

Trots all tid som läggs på det systematiska kvalitetsarbetet på alla nivåer och trots alla goda förutsättningar har vi svårt att få kvalitetsarbetet att nå ända ut till varje pedagog, i varje klassrum eller avdelning och att få det till att genomsyra varje lektion, varje samling, varje dag. Det systematiska kvalitetsarbetet tenderar att bli något som hanteras bredvid allt annat i stället för att vara en del av allt annat. Det systematiska kvalitetsarbetet tenderar till att göras för någon annan istället för sin egen och verksamhetens del. Det systematiska kvalitetsarbetets olika delar tenderar även att till viss del ses som något frivilligt. Bland annat detta resulterar i att det systematiska kvalitetsarbetet sällan är i fas, att dokument som ska framställas inte blir klara i tid eller inte görs alls, att dokument som behövs på en övergripande nivå för en övergripande sammanställning inte skickas till barn- och ungdomskontoret, att verkningsgraden på workshops blir sämre, att lokala kvalitetsdialoger inte genomförs, att återkopplingstillfällen uteblir och att de erfarenheter som gjorts i det systematiska kvalitetsarbetet under ett år inte alltid används under kommande år.

Tidigare fanns det en rad olika nätverk som var aktiva i barn- och ungdomsnämndens verksamhet t.ex. nätverk för förskola, förskoleklass, fritidshem, förstelärare, svenska som andraspråk, specialpedagoger, svenska och matematik. Flertalet av dessa nätverk är i nuläget mer eller mindre vilande på grund av olika anledningar. Med tydligt syfte och tydliga mål med nätverken, med ett innehåll som utgår från enheternas systematiska kvalitetsarbete, med en plan och arena för återkoppling till rektorsgrupp och enheter samt med tydligt ansvar och mandat för den som leder och för de som deltar skulle nätverken kunna fungera som en accelerator för bl.a. likvärdighet, systematiskt kvalitetsarbete och kollegialt lärande.

9. Likvärdighet

Att ha flera småskolor är dyrt och gör arbetet med likvärdighet till en utmaning. Att få rätt kompetens och behöriga pedagoger i alla ämnen är svårt på en mindre skola och gör organisationen mer komplex. Att eleverna har god tillgång till elevhälsans alla funktioner är svårt att tillgodose, likaså tillgång till ett skolbibliotek bemannat med en skolbibliotekarie.

Elevpengen innebär att en skola får sig tilldelad ekonomiska resurser för undervisning, läromedel, elevhälsa och skolmältider utifrån hur många elever man har. För att eleverna i en klass ska kunna finansiera den garanterade undervisningstiden per klass samt elevhälsa behövs det mellan 17 – 20 elever, beroende på vilket stadium vi talar om.

I Hylte kommun finns t.ex. idag förskoleklasser med endast sju elever. För att med elevpeng betala klassens lärare behövs 16 elever. I kommunen finns också fritidshem vars elevunderlag endast räcker till för att betala 70 % av öppethållandet via elevpengen. På enparallelliga skolor med små klasser räcker alltså inte klassens sammanlagda elevpeng till för att betala klasslärarens (*grundorganisationens*) lön. Där måste man ta av det socioekonomiska tillägget och ibland även av det riktade statsbidraget för att täcka kostnaderna i grundorganisationen. I ett system med elevpeng som finansiell bas är det därför av avgörande betydelse hur många elever som finns per skola/per klass om enheten både ska kunna finansiera grundorganisationen och ha resurser till att anställa elevhälsopersonal som ger rektor möjlighet att leva upp till kravet på en för alla elever likvärdig utbildning. Om eleverna är för få, men har behov av särskilt stöd och rektor anställer efter de upplevda behoven leder det ofelbart till att budgeten överskrids.

Dilemmat för rektorerna består i att möta upp elevens rätt till stöd enligt skollagen utan att överskrida den av kommunen tilldelade budgeten. Om nuvarande resursfördelningsmodell ska vara kvar, bör ingen enhet tillåtas ha så få elever att den inte med den totala elevpengen kan finansiera de resurser eleverna behöver och har rätt till. Vill politiken däremot ha skolenheter på små orter av andra skäl än att eleverna där ska kunna erbjudas en fullvärdig och likvärdig utbildning måste pengar skjutas till utan att det riskerar att sätta de större enheternas möjlighet till likvärdig utbildning i fara.

Att skapa likvärdighet genom statsbidraget Likvärdig skola beror på hur man använder bidraget. Om och hur den handlingsplan man lagt följs och följs upp. Gällande handlingsplan 2020 var intentionen att satsa på saker som skulle ge så många som möjligt del av bidraget, att skapa så stor förbättring för en likvärdig skola som möjligt.

För att kunna få en likvärdig skola och en samsyn på undervisning, kvalitet och pedagogiskt ledarskap har vi haft insatser för kollegialt lärande både för den pedagogiska personalen och för våra rektorer. Detta är ett arbete som fortlöper och fungerar bra, ger utväxling i verksamheten och skapar därmed ökad likvärdighet när kunskaperna appliceras i verksamheten i vardagen.

Vi har fortsatt våra insatser som gör att lärarnas kompetens och tid används till mer undervisning genom fortsatt satsning på mentorer på Örnaskolan. Då denna insats riktar sig till enbart Örnaskolan så är det svårt att säga att och hur den ska ha bidragit till ökad likvärdighet inom hela BUK.

Lågstadiesatsningen som är av samma karaktär, d.v.s. att avlasta undervisande personal från administrativa uppgifter och andra arbetsuppgifter för att skapa mer tid för undervisning. Här är det beloppet utdelat till samtliga enheter F-6 och grundar sig på elevantal. Här får alla enheter sin del av bidraget men hur man har använt bidraget ser olika ut.

Insatser för att öka kvaliteten i det förebyggande och hälsofrämjande elevhälsoarbetet skapar likvärdighet då det är övergripande för alla enheter. Alla får del av detta genom att vi har en samordnare som håller ihop, organiserar, handleder personal kring elevhälsoarbetet. Likaså att vi har satsat på att ha tillgång till en skolpsykolog som är tillgänglig för alla elever inom våra verksamheter.

När det kommer till de insatser som vi har för att öka likvärdigheten kring undervisning moderna språk, studiehandledning och modersmål har satsningen inte genererat någon ökad likvärdighet. Insatsen skulle bygga upp en organisation för fjärrundervisning där lärverktyg och teknik skulle ingå. En organisation som kunde klara av att ha digital undervisning mellan samtliga enheter, för att bland annat minska elevers restid, busskostnader och använda lärarnas arbetstid på bättre sätt. Detta har inte skett och därför har inte denna punkt skapat den önskade likvärdighet man var ute efter.

Insatser för att organisera och möta elever med behov av olika stödjande insatser: Uppbyggnad av en elevstödjande organisation för elever med olika behov av stödjande insatser, Centrumskolan. Likvärdigheten ses i att fler elever får bättre förutsättningar för att lyckas nå måluppfyllelse. Dels genom att dessa elever får de resurser som krävs men även då övriga enheter kan satsa mer av sina resurser på sin grundverksamhet. Det ger bättre och mer likvärdiga förutsättningar för alla elever i Hylte kommun.

10. Kompetens, behörighet och barngruppers storlek

10.1 Grundskola

Läsåret 2019/2020 var andelen lärare med lärarlegitimation och behörighet i minst ett av sina respektive undervisningsämnen, av antalet tjänstgörande lärare, 70,6 %.

I svenska var behörigheten 67 %, i svenska som andraspråk 45 %, i matematik 69 % och i engelska 41 %. Behörigheten för dessa och resterande ämnen framgår av tabell 4 nedan.

Tabell 4. Behörighet.

Ämne	Andel av tjänstgörande lärare med lärarlegitimation och behörighet i ämnet
Hem- och konsumentkunskap	11,1
Bild	20,0
Musik	27,1
Teknik	30,8
Geografi	39,7
Engelska	40,8
Religionskunskap	45,0
Svenska som andraspråk	45,1
Historia	45,8
Idrott och hälsa	46,7
Samhällskunskap	47,5
Fysik	55,6
Kemi	56,6
Biologi	57,4
Moderna språk, spanska	66,7
Moderna språk, tyska	66,7
Svenska	67,2
Matematik	68,7
Slöjd	90,0
Moderna språk, franska	100,0

Grundskolorna har 27 st. som är anställda men obehöriga enligt skollagen. Flera av de som är anställda men obehöriga enligt skollagen har haft denna anställning i flera år d.v.s. anställning på samma skola år efter år. Fler och fler av våra timavlönade (timvikarie) har pedagogisk utbildning, annan högskoleutbildning eller studerar till lärare.

Örnaskolan behöver, som det ser ut nu, främst behöriga lärare i träslöjd, hemkunskap, bild, fysik, spanska och teknik. När det gäller behörigheten generellt är det viktigast att vi kan säkerställa formellt och reellt behöriga lärare i barns läs- och skrivinläring samt matematik.

10.2 Fritidshem

Enligt 2019 års statistik var andelen heltidstjänster med pedagogisk högskoleexamen 33 % (37 %). Siffror inom parentes avser Sverige som helhet.

Personaltätheten på fritidshemmen var 9,4 inskrivna elever per anställd eller 23,2 elever per heltidstjänster enligt 2019 års statistik, presenterad i Skolverkets kommunblad april 2020. Resultatet för Sverige som helhet var 12,3 inskrivna elever per anställd och 20,7 elever per heltidstjänster.

Den 1 juli 2019 infördes ett legitimationskrav för att få bedriva och ansvara för undervisning i fritidshem. I Hylte kommun finns det fyra personer som är anställda som lärare i fritidshem, två av dessa är obehöriga och har alltså ingen legitimation. Det innebär att två personer egentligen ska bedriva och ansvara för undervisningen på samtliga fritidshem i kommunen. Det finns vidare 16 st. som är anställda som pedagog i fritidshem men enligt lokal kännedom är endast två av dessa utbildade fritidspedagoger.

10.3 Förskola

Enligt 2019 års statistik var andelen heltidstjänster med förskollärary examen 29 % (40 %), andel heltidstjänster med gymnasial utbildning för arbete med barn var 27 % (19 %) och andel heltidstjänster med viss pedagogisk utbildning var 6 % (8 %). Siffror inom parentes avser Sverige som helhet. 12 barnskötare och pedagoger läser vidare till förskollärare genom kommunens upphandlade uppdragsutbildning och beräknas vara klara årsskiftet 2022/2023, vilket kommer att påverka resultat i positiv riktning.

Personaltätheten på förskolan var 5,6 inskrivna barn per heltidstjänster, enligt 2019 års statistik. Resultatet för Sverige som helhet var 5,2 inskrivna barn per heltidstjänster. Personaltätheten var vidare 19,2 barn per heltidstjänster med förskollärary examen, även det enligt 2019 års statistik. Resultatet för Sverige som helhet var 13 barn per heltidstjänster med förskollärary examen.

Förskolan har 22 st. som är anställda men obehöriga enligt skollagen. Flera av de som är anställda men obehöriga enligt skollagen har haft denna anställning i flera år d.v.s. anställning på samma förskola år efter år. Fler och fler av våra timavlönade (timvikarie) har pedagogisk utbildning, annan högskoleutbildning eller studerar till förskollärare.

11. Barn- och elevhälsa

I Hylte kommun finns lokal elevhälsa på varje skolenhet. Skolpsykolog, skolläkare, hörselsamordnare och samordnad funktion kring barn i behov av stöd finns centralt i kommunen.

Den lokala elevhälsan ansvarar varje enskild rektor för och den kan se olika ut beroende på hur elevhälsan är organiserad. De befattningar som ingår i den lokala elevhälsan är skolsköterskor, kuratorer, specialpedagoger, speciallärare, studie- och yrkesvägledare samt socialpedagog.

I Hylte kommun finns det sammanlagt 5,65 specialpedagogtjänst, 4,46 kuratorstjänst, 3,9 skolskötersketjänst, 3,7 speciallärartjänst, 2,0 socialpedagogtjänst, 0,35 skolpsykologtjänst samt 0,05 skolläkartjänst.

Varje profession i elevhälsan har regelbundna träffar och handledning. Efter nedläggningen av den centrala barn- och elevhälsan har det dock saknats träffar för en samlad elevhälsa i kommunen. Efter nedläggningen av den centrala barn- och elevhälsan saknas det även en sammanhållande funktion för viktiga centrala elevhälsofunktioner, för sammanhållning och kommunikation, för uppföljningar och utvärderingar av verksamheten samt för utveckling. En sammanhållen elevhälsa stärker även likvärdigheten i kommunen.

Det som de flesta lokala elevhälsan arbetar med och vill utveckla, är att få ett mer hälsofrämjande och förebyggande arbete på skolorna. Det pågår bland annat en satsning med Skolverket, *Samverkan för bästa skola*, med Örnaskolan där man från Skolverkets sida stöttar rektor som samordnare för elevhälsan. Detta för att förbättra och utveckla elevhälsan på Örnaskolan. Det pågår även ett kollegialt lärande för alla rektorer i kommunen som handlar om elevhälsan.

12. Modersmål och studiehandledning

Modersmåls lärare och studiehandledare i Hylte kommun organiseras under Språkcentrum som är en central enhet. Härifrån organiseras modersmålsundervisningen för kommunens grundskolor. De språk som vi erbjuder undervisning i är arabiska, dari, albanska, vietnamesiska, somaliska, polska och tyska. Under året har 335 elever deltagit i modersmålsundervisning. Måluppfyllelsen är god, det är god kontinuitet i undervisningen. Inga lärarbyten och få avhopp bland eleverna. En elev som har en vårdnadshavare med ett annat modersmål än svenska ska erbjudas modersmålsundervisning i detta språk om språket är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet eller om eleven har grundläggande kunskaper i språket. Modersmål söks av föräldrar och det förutsätter att minst en förälder använder språket dagligen. Undervisningen sker efter skoldagens slut och följer de läsårstider som gäller i Hylte kommun. Undervisning sker på alla kommunens skolor, i de mindre språken kan det i vissa fall förekomma att elever åker till en annan skola än sin egen för att delta i undervisningen. I ett språk erbjuds undervisning enbart som fjärrundervisning, det är ett framtida utvecklingsområde att erbjuda fjärrundervisning till fler elever.

Studiehandledning på modersmålet eller tidigare undervisningsspråk är en stödinsats som finns i grundskolan och motsvarande skolformer samt i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Studiehandledning riktar sig till elever som inte klarar av att följa undervisningen på svenska och som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås i ett eller flera ämnen. De elever som enligt skollagen räknas som nyanlända har rätt till studiehandledning utan särskild dokumentation i form av t.ex. åtgärdsprogram. Syftet med studiehandledning på modersmålet eller elevens starkaste språk, är att använda språket som ett redskap i kunskapsutvecklingen i olika ämnen. Språkcentrum bekostar studiehandledning för de elever som enligt skollagen räknas som nyanlända, 1h/vecka till elever på låg- och mellanstadiet och 2/h vecka till elever på högstadiet. De senaste åren har andelen elever som räknas som nyanlända elever enligt skollagen minskat i Hylte kommun vilket har medfört en omorganisering och minskat tjänsteunderlag för studiehandledare. Ett utvecklingsområde är uppföljning vad stödinsatsen får för effekt för elevernas kunskapsutveckling och genom det säkerhetsställa att studiehandledningen anpassas till den enskilda elevens behov. Det är angeläget att studiehandledare och ämneslärare kan samverka i högre utsträckning än idag och att ansvarsfördelningen tydliggörs. Ytterligare ett utvecklingsområde är att erbjuda studiehandledning som fjärrundervisning. Det är en framgångsfaktor när huvudmannens tar ansvar för helheten t.ex. genom en central organisation som ger en överblick över antalet nyanlända och flerspråkiga elever, skolor och klasser liksom studiehandledningsresursen och hur den fördelas.

13. IST och digitalisering

2019 avslutades det digitala kompetensprojektet och med det tappade barn- och ungdomskontoret IT-pedagoger på 2.6 tjänst, kvar blev en tjänst som blev centralt placerad. Under tre år hade man ute på förkolor och skolor arbetat med digital kompetens och det var tydligt att dels tekniken och att dels kunskapen om att arbeta digitalt ökade. En del av de arbetsuppgifter som hade skötts centralt via IT-pedagogerna lades ut på skolornas IT-resurspersoner och visst arbete lades även över på vår outsourcade IT-drift och supportpartner.

Hylte kommun har idag en iPad per elev för alla elever från årskurs 4 - 9 och även en del av lågstadiet har valt att ha en iPad per elev, eller så har man en god tillgång till iPads. Även förskolorna har god tillgång till iPads. Det finns även en god tillgång till digitala läromedel och tjänster och flertalet av dessa köps in för att alla förskolor och skolor ska kunna använda dem som t.ex. Inläsningstjänst, Matteappen och Polyglutt. Det finns vidare SmartBoards eller projektorer i många av våra klassrum, dock har vi inte hela konferensrumsanläggningar med både bild, ljud (mic)/kamera på någon enhet.

Under fyra år har barn- och ungdomskontoret haft IST Lärande Grundskola som sitt verksamhetssystem när det kommer till dokumentation av elevernas kunskapsutveckling samt Dexter för närvarohantering. Enheterna har arbetat olika med IST Lärande Grundskola och det har varit skillnader både inom och mellan skolorna. Dokumentationen har i många fall varit bristfällig.

Under vårterminen 2020 beslutades det att barn- och ungdomskontoret skulle uppgradera till IST Lärande Grundskola med koppling till Google Classroom, då högstadiet samt en del andra skolor använde sig av just Google Classroom för eleverna.

Till läsårsstart 2020/2021 implementerades det nya systemet och det fanns en tydlighet från centralt håll samt från rektors håll om hur man som lärare ska arbeta i systemet. Tyvärr skiljer det sig fortfarande mycket åt inom och mellan skolorna när det t.ex. gäller dokumentation av närvaro, utvecklingssamtal, planeringar, bedömningar och omdömen.

En kontinuerlig diskussion och avstämning på enheterna, utifrån det PM för användande som togs fram, måste genomföras för att se till att arbetet i IST Lärande Grundskola ska ske på ett likvärdigt sätt inom en och samma enhet men även mellan enheter.

14. Sammanfattande analys och vägen framåt

Hylte kommuns barn- och ungdomsnämnd står tillsammans med barn- och ungdomskontoret inför en rad utmaningar när det gäller att öka trivsel och trygghet i förskole- och skolmiljön samt att höja kvaliteten och därmed resultaten i undervisningen. Vägen dit består av ett målinriktat arbete inom flera olika områden.

14.1 Systematiskt kvalitetsarbete

Ett strukturerat och organiserat systematiskt kvalitetsarbete på enhets-, kontors- och nämnds nivå ligger till grund för att höja barn och elevers kunskapsresultat och känslan av nöjdhet. På enhetsnivå behöver kvalitetsarbetet nå ända ut till varje pedagog, i varje klassrum eller avdelning och genomsyra varje lektion, varje samling, varje dag. Det systematiska kvalitetsarbetet får inte bli något som hanteras bredvid allt annat utan måste vara en del av allt annat. Det systematiska kvalitetsarbetet måste göras för sin egen och verksamhetens del och resultatuppföljningens vikt måste lyftas fram. Ett mer genomgripande arbete behöver göras när det gäller fritidshemmens systematiska kvalitetsarbete då detta lyser med sin frånvaro. Fritidshemmens arbete kan med fördel ingå i skolenhetens systematiska kvalitetsarbete men det verksamhets specifika måste framgå med stor tydlighet. På kontorsnivå är det viktigt att barn- och ungdomskontoret arbetar tillsammans med respektive enhet för att stödja, leda och kontinuerligt följa upp enheternas arbete med det systematiska kvalitetsarbetet samt ger barn- och ungdomsnämnden regelbunden uppföljning av kvalitet och kvalitetsarbetet. På nämnds nivå är det av stor vikt att man i större utsträckning tar ansvar för huvudmannens systematiska kvalitetsarbete, säkerställer att enheternas systematiska kvalitetsarbete följer angivna och rutiner och processer samt efterfrågar regelbunden uppföljning av kvalitet och kvalitetsarbetet.

14.2 Höga förväntningar

Högt ställda mål och förväntningar på samtliga nivåer ger också högre resultat. Skolverket har belyst orsaker bakom att elever lämnar grundskolan utan fullständiga betyg. De s.k. processfaktorer som framträder tydligast när det gäller möjliga orsaker till ofullständiga slutbetyg från grundskolan är följande: skolans förhållningssätt och attityd till elever och föräldrar, stödinsatsernas omfattning och karaktär, tillämpningen av arbetssätt anpassade efter elevens förutsättningar och behov samt skolans sätt att tydliggöra krav och förväntningar.

14.3 Rektors ledarskap

Kvaliteten i rektors ledning och styrning av skolans utveckling och möjligheten att styra sin inre organisation i en platt decentraliserad förvaltning är helt avgörande framgångsfaktorer. För att kunna leda ett bra utvecklingsarbete måste rektorn ha god kännedom om läget på skolan. Därför måste rektorn följa upp elevernas resultat, undervisningens genomförande och lärarnas förutsättningar. Uppföljningen ska ske löpande och inte enbart i slutet av en termin eller ett läsår. Rektorn ska identifiera skillnader och variationer mellan olika elevgrupper och

klasser, ämnen och målområden. Nästa steg är att analysera möjliga orsaker till eventuella skillnader och variationer. Utifrån denna analys ska rektorn sätta in och genomföra förbättringsinsatser. Insatserna måste sedan i sin tur följas upp för att se om de har gett någon effekt. Det är också viktigt att rektorn engagerar lärare, övrig skolpersonal och elever i uppföljnings-, analys- och förbättringsarbetet.

För att kunna leda ett gott jämställdhetsarbete ska rektorn se till att det genomsyrar hela utbildningen. Rektorn måste hitta sätt att upptäcka brister i jämställdheten och göra något åt bristerna. Rektor kan behöva analysera anmälningar om kränkande behandling, elevhälsans arbete, utbildningsval i studie- och yrkesvägledningen eller skillnader i arbetet med insatser för särskilt stöd. Jämställdhetsarbete kan också handla om att följa upp att lärare tar vara på de moment som finns i kursplanen för att undervisa om jämställdhet. Undervisningen ska stimulera eleverna att diskutera jämställdhet i samhället och i skolan. Rektorn kan också behöva följa upp att lärare på ett medvetenhet sätt speglar dessa värderingar i undervisningens innehåll och i sin ämnesdidaktik.

För att kunna leda det pedagogiska arbetet måste rektorn kontinuerligt analysera läget, sätta upp mål och följa måluppfyllelsen. Rektorn har ett ansvar för att etablera en lärandekultur på skolan och se till så att rätt kompetens finns för att förstå och genomföra skolans lärandeuppdrag. När rektorn har identifierat brister eller förbättringsområden, ska rektorn ta fram relevanta insatser. Arbetet ska ske i samarbete med lärare och annan personal. Kompetensutveckling ska utgå från verksamhetens behov. Den ska främja de anställdas uppdrag så att eleverna lättare når utbildningens mål. Rektorn ska även ge goda förutsättningar för kollegialt samarbete. Rektorn behöver därmed sätta samman arbetslag eller andra forum för pedagogiska samtal för de lärare som undervisar samma elevgrupper. Dessutom ska det finnas forum för att diskutera kunskapsyn och likvärdig bedömning.

14.4 Kollegialt lärande

Det kollegiala lärandet behöver utvecklas inom Hylte kommun. Kollegialt lärande beskrivs av Skolverket som en nyckelfaktor för framgångsrik skolutveckling. En viktig uppgift blir att organisera verksamheten så att lärares kollegiala lärande främjas och stärks. t.ex. genom ämnesgrupper och nyttja förstelärare i skolutvecklingsfrågor. Arbetet med forskningscirkelarna som tidigare var en stor del av enheternas kollegiala lärande behöver återupptas. En forskningscirkel är en metod och en mötesplats för kunskapsbildning och professionell utveckling och därigenom också ett redskap för förändring och utveckling av en verksamhet. Nätverken behöver få nytt liv för med tydligt syfte och tydliga mål med nätverken, med ett innehåll som utgår från enheternas systematiska kvalitetsarbete, med en plan och arena för återkoppling till rektorsgrupp och enheter samt med tydligt ansvar och mandat för den som leder och för de som deltar skulle nätverken kunna fungera som en accelerator för bl.a. likvärdighet, systematiskt kvalitetsarbete och kollegialt lärande.

14.5 Barn och elevers lärande

Analys och sammanfattning av elevernas resultat visar också att vi måste ha full fokus på våra kärnämnen med språklig utveckling och matematisk utveckling som viktiga byggstenar. Enligt Skolverket har alla ämnen ansvar för att arbeta språkutvecklande, alla ämnen ansvarar alltså för elevernas språkutveckling. Läsförståelsen påverkar möjligheterna att tillägna sig

kunskaper i alla skolämnen. När det gäller matematisk utveckling lyfter enheterna bland annat fram att de behöver arbeta med att utveckla elevernas förmågor inom problemlösning samt deras förmåga att reflektera över och värdera valda strategier, metoder, modeller och resultat. Att arbeta med begrepp, metoder och beräkningar, resonemang och kommunikation är vidare av stor vikt. Utmaningen ligger i att tänka över och hitta arbetssätt för hur detta ska ske på bästa sätt. Utmaningen ligger också i att hitta bra sätt att följa upp barn och elevers språk- och matematikutveckling, skapa strategier och skapa kompetensutveckling för lärarna. Att dedikera centralt språkutvecklande och matematikutvecklande uppdrag hos lämpliga förstelärare skulle främja likvärdigheten och gynna utvecklingen av dessa viktiga byggstenar hos våra barn och elever.

Inom förskolan måste vi jobba vidare med ett strukturerat arbete med fokus på barnens nyfikenhet, lusten att lära, delaktighet och inflytande. Vi vill ha utforskande barn i fokus, gruppskapande moment och enskild utveckling. Flertalet förskoleenheter belyser bristen på pedagogisk dokumentation. Målet är att få till en likvärdig pedagogisk dokumentation, dvs. en pedagogisk dokumentation med lika god kvalitet på alla avdelningar, som används för att ge varje barn förutsättningar att utvecklas i riktning mot läroplanens mål. Undervisningen behöver kontinuerligt synliggöra barnens lärande, följas upp och utvecklas genom pedagogisk dokumentation. Det förutsätter att alla pedagoger förstår sitt uppdrag och genomför en undervisning som följer mål och riktlinjer i förskolans läroplan.

14.6 Metodisk och didaktisk kompetens

Ytterligare ett utvecklingsbehov är att öka den metodiska och didaktiska kompetensen d.v.s. lärarnas hantverk. Kvaliteten i undervisningen kan aldrig bli högre än den kvaliteten som lärarna kan ge. Vad behöver lärarna för att kunna göra ett bra jobb och satsar Hylte kommun tillräckligt mycket för att utveckla undervisningskvaliteten? Det skrivs på enheterna fram att man behöver förändra arbetssätt och utveckla arbetsformer, metoder och verktyg, att man behöver öka individanpassningen och variera undervisningen i högre grad samt utveckla en formativ praktik.

14.7 Övergångar

Kommande läsår ska vi jobba vidare med att kvalitetssäkra överlämningar/övergångar mellan förskola och förskoleklass samt återkoppling från skola till förskola via avstämningspunkter som t.ex. det obligatoriska kartläggningsmaterialet i förskoleklass (Hitta språket och Hitta matematiken), de nationella bedömningsstöden i läs- och skrivutveckling och taluppfattning i årskurs 1 samt nationella prov i årskurs 3. Tillsammans utgör detta en del av den s.k. läsa, skriva, räkna – garantin, vilket ska vara en garanti för tidiga stödinsatser. I det systematiska kvalitetsarbetet ska de nationella kartläggningsmaterialen i förskoleklass, de nationella bedömningsstöden i årskurs 1 och de nationella proven i årskurs 3 få en mer framlyft position än vad de har haft hittills. Underlaget kan då bidra till att ge huvudman och rektor ökade möjligheter att planera och följa upp resursfördelningen mellan skolenheter i syfte att alla elever ska få en likvärdig utbildning av hög kvalitet.

14.8 Barn- och elevhälsa

Forskning visar entydigt att det finns ett starkt dubbelriktat samband mellan studieresultat och hälsa. Goda resultat leder till bättre hälsa samtidigt som god hälsa ger bättre förutsättningar att nå kunskapsmålen. Barn- och elevhälsan ska stödja barns och elevers utveckling mot utbildningens mål. I det individuellt inriktade arbetet har barn- och elevhälsan därför ett särskilt ansvar för att röja undan hinder för varje enskilt barn och elevs lärande och utveckling. Personal med olika kompetenser ska arbeta tillsammans för att nå detta gemensamma mål. Barn- och elevhälsans roll ska i första hand vara förebyggande och hälsofrämjande. Det innebär att barn- och elevhälsan ska bidra till att skapa miljöer som främjar barnens och elevernas lärande, utveckling och hälsa. Efter nedläggningen av den centrala barn- och elevhälsan saknas det i Hylte kommun en sammanhållande funktion för viktiga centrala elevhälsofunktioner, för sammanhållning och kommunikation, för uppföljningar och utvärderingar av verksamheten samt för utveckling av densamma. En sådan sammanhållande funktion bör arbetas fram för att vi ska kunna fortsätta att utveckla arbetet på lokal och central nivå med tydliga riktlinjer, följa de lagkrav vi förväntas efterleva och för att stärka likvärdigheten i kommunen. Vi behöver även arbeta för att få levande elevhälsoplaner och levande planer mot diskriminering och kränkande behandling. Planer som håller en hög nivå innehållsmässigt och som är väl förankrade, följs och utvärderas. Vi behöver vidare i större utsträckning ta tillvara de beslut som kommer från Skolinspektionen och lyfta dessa beslut till att bli ett gemensamt lärande för hela rektorsgruppen för att på så sätt komma åt de brister som Skolinspektionen påtalar när det gäller rätten till stöd, rätten till utbildning och rätten till trygghet.

Vi behöver fortsätta arbeta för att främja trygghet och studiero. Trygghet och studiero är betydelsefullt för hur barnen och eleverna kommer att lyckas nå målen för utbildningen. Skolinspektionens granskning har visat att elevers upplevelse av trygghet och studiero i skolan påverkas av flera faktorer. När det gäller undervisningen finns det flera delar som är viktiga för skapa trygghet och studiero; som att läraren har kunskap om elevernas individuella förutsättningar och behov och anpassar undervisningen efter det, att eleverna görs delaktiga, att undervisningen är varierad, att det är tydligt för eleverna vad de ska arbeta med under lektionen, att läraren arbetar med att skapa goda relationer i klassen, mellan eleverna men också mellan läraren och eleverna samt att det finns ett aktivt värdegrundsarbete. Precis detta lyfter flera enheter fram i sitt systematiska kvalitetsarbete och det är av stor vikt att vi lyckas arbeta systematiskt både med trygghet och med studiero.

I förskolan behöver vi fortsätta att arbeta med normer och värden. Vi behöver arbeta för att öka barnens känsla av trygghet, hjälpa dem att bygga goda och trygga relationer och minska antalet konflikter och antalet kränkningar. Det är viktigt att barnen ges förutsättningar för att utveckla en förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra. Det är vidare viktigt att barnen får känna sig inkluderade i gruppen/leken, att de får känna sig viktiga, värdefulla och delaktiga i både den lilla och den stora gruppgemenskapen. Utmaningen ligger i att tänka över och hitta arbetssätt för hur detta ska ske på bästa sätt.

14.9 Likvärdighet

Rent ekonomiskt är det svårt att bedriva många mindre förskolor och skolenheter där likvärdigheten inte fullt ut kan säkerställas. Vissa mindre enheter måste ta av det

socioekonomiska tillägget och ibland även av det riktade statsbidraget för att täcka kostnaderna i grundorganisationen. I ett system med elevpeng som finansiell bas är det därför av avgörande betydelse hur många elever som finns per skola/per klass om enheten både ska kunna finansiera grundorganisationen och ha resurser till att anställa elevhälsopersonal som ger rektor möjlighet att leva upp till kravet på en för alla elever likvärdig utbildning. Att skapa likvärdighet genom statsbidraget Likvärdig skola beror på hur vi använder bidraget samt om och hur den handlingsplan som lagts följs och följs upp. Med en budget i balans har vi goda förhoppningar om att få styra statsbidraget på det sätt som skapar störst likvärdighet för Hylte kommuns barn och elever och som utgår från enheternas behov beskrivna i deras systematiska kvalitetsarbete.

14.10 Studie- och yrkesvägledning

Att göra val inför framtiden är en ständigt pågående process. Elevens studie- och yrkesval har stor betydelse för hur livet kommer att utvecklas. Studie- och yrkesvägledning är en rättighet för eleven och skolan har ett viktigt och omfattande uppdrag att stödja eleverna i att göra väl underbyggda val. I Hylte kommun finns det en studie- och yrkesvägledare på högstadiet medan studie- och yrkesvägledningen blir varje pedagogs ansvar och utmaning på de övriga skolenheterna. Skolledare behöver därför tillsammans med barn- och ungdomskontoret se till att studie- och yrkesvägledningen är ett gemensamt ansvar som löper som en röd tråd genom hela skolgången. Då får eleverna möjlighet att fatta väl underbyggda studie- och yrkesval. Studie- och yrkesvägledningen behöver även bli väl organiserad med en tydlig ansvarsfördelning.

14.11 Attraktiv arbetsgivare

Behöriga pedagoger med rätt kompetens är en av grundförutsättningar för hög kvalitet i undervisningen, vilket i sin tur leder till bättre resultat. För att Hylte kommun ska kunna attrahera behöriga pedagoger inom förskola, grundskola och fritidshem med rätt kompetens måste Hylte kommun tillsammans med barn- och ungdomsnämnden och barn- och ungdomskontoret arbeta aktivt för att bli en attraktiv arbetsgivare.

Lönen är viktig men ett hållbart arbetsliv betyder minst lika mycket. För att personalen ska må bra, trivas och vilja stanna i yrket hela arbetslivet behöver vi som arbetsgivare satsa på arbetsmiljön. Åtgärder som främjar en god arbetsmiljö och ökad kvalitet i undervisningen, bidrar också till att stärka läraryrkets attraktionskraft.

Goda resultat och ett gott rykte är viktiga grundförutsättningar för att kunna attrahera, rekrytera och behålla personal inom skola och förskola. Därför behöver vi som arbetsgivare arbeta systematiskt för att kontinuerligt förbättra kvaliteten i verksamheten.

En introduktion ger nyanställda lärare och förskollärare en bra start. Det är särskilt viktigt för dem som är nya i yrket. En välfungerande introduktion kan bidra till att den nyanställde blir säkrare i sin roll och gör ett bättre arbete. En bra introduktion kan också bidra till att lärare och förskollärare stannar kvar i verksamheten och i yrket. Det är därför viktigt att vi som arbetsgivare arbetar strukturerat och långsiktigt med frågor kring introduktion av nyanställda.

Tillgång till kontinuerlig kompetensutveckling, både utifrån enskilda medarbetares behov och verksamhetens behov, är viktig ur ett kvalitetsperspektiv. Det är också en framgångsfaktor när det gäller att attrahera och behålla personal.

I arbetet med kompetensutveckling är det viktigt med samsyn, behovsinventering, central samordning, målmedvetenhet samt uppföljning och analys. Det lönar sig för oss som arbetsgivare att skapa en kultur där personalen lär tillsammans och av varandra. Det gör att lärdomar från kompetensutveckling blir lättare att omsätta i praktiken. När fler lär sig mer tillsammans, främjas verksamhetsutveckling.

Utifrån bland annat ovanstående behöver ett gemensamt målinriktat arbete starta omgående.